

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

† George Barițiu.

Stejar falnic al românismului, părinte înțelept al presei române, bărbat care mai bine de jumătate de veac și-a jertfit întreaga ființă cauzei mari a națiunii sale apăsate, **George Barițiu**, președinte al „Academiei-Române” și al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” a murit *Marți la 2 Maiu* (21 Aprilie).

Nu este încă nici un an de când cu privilegiul banchetului ce s'a dat aici în Sibiu domnului *Dr. Ioan Rațiu*, el, scriitorul istoriei luptelor noastre naționale, **George Barițiu** ne povestea cu lacrimi în ochi despre neagra robie, în care gema românească când el s'a născut și a început să lupte.

Numai luând în deaproape vedere cele-ce el ne povestea, numai gândindu-ne că dînsul face parte din acei fericți bărbați care deși născuți pe vremuri ca cele de acum, dar' au avut norocul să lupte pentru redșteptarea Românilor din Ungaria și Ardeal, vom pute îndestul prețul munca lui rodnică.

Barițiu a fost unul din vitejii dela 1848 ai românismului, a fost bărbatul care cu peana sa a făcut ca istoria noastră națională să cuprindă într'însa marea zi de 3/15 Maiu 1848, despre care „**Tribuna**” din anul trecut eată cum scrie:

„Pe marginea mormântului, în care „zăcea tot ce un popor are scump: inimă și minte, — se sërba o înviere, aceea „a poporului trudit și îngropat de viu . . .

„S'au sdrobot atunci lanțuri, din ferul „cărora s'au făcut arme: să lupte *sclavii*, „pentru-ca să devină *viteji*.”

„Cuvinte neauzite până atunci, dar' „al căror înțeles era *simțit și dorit*, au „chemat la viață un întreg popor.

„De sub cenușe a izbucnit foc. Bi- „serica nedreptății, — se chinuștii un „popor și lespezi grele se pui peste el, — „a fost dărîmată. Ear' învățăturile, prin- „cipiile adevăratei biserici, — *biserica „iubirii* — au fost sorbite dornic de „națiunea întreagă, și unde înainte nu se „auziau decât tânguiri, la 3/15 Maiu era „sərbătoare. Jalea de odinioară se pre- „făcu în rugă: sfânta rugăciune a *liber- „tății*. Sub farmecul și sfințenia ei din „sclav se face om, din bulgăr ființă, „dintr'o ființă brutalizată un Român cu „fruntea sus ce cu grabă aleargă să lupte „sub steagul *frăției*. Și cei care ina- „inte nesocotiți erau și neluați în rîn-

„durile oamenilor, ridică altar *dreptății*, „*egalității*, *robii* se declară deopotrivă „cu stăpânii“.

Eată vremurile al căror bărbat a fost **George Barițiu**, eată când dînsul era ales între aleși, eată când ca *intemeietor și conducător al celei dintăiu foi românești* dînsul își cheltuia întreaga putere a trupului și sufletului seu în folosul și binele națiunii sale.

Ar fi fost destul atăta, pentru-ca să treacă la nemurire.

Și deatunci încoace însé **George Barițiu** n'a pregetat să vegheze ca un bun părinte la desvoltarea neamului românesc. Moartea îl cuprinde ca president al celor mai înalte instituțiuni de cultură românească: president al *Academiei-Române* din București și al „*Asociațiunii Transilvane*“.

După o viață plină de jertfe, după o muncă onestă, după atâtea merite căștigate pretutindeni unde a fost vorba despre propășirea neamului românesc, el lasă în urmă-i jale adîncă în inimile tuturor Românilor și un nume neperitor.

Fie, ca viața lui să slujească de pildă celor-ce pe terenul luptelor naționale își închină viața.

*

Din viața marelui răposat „*Tribuna*” publică următoarele amănunte:

George Barițiu s'a născut în 4 Iunie 1812 în Jucul-de-jos, comit. Clujului, unde tatăl seu a fost preot unit. Școala elementară a absolvat-o în Trăscău, gimnasiul în Blaj, ear' liceul filosofic, după sistemul de atunci, în Cluj. Trecînd apoi cursul clerical în seminarul din Blaj, fu numit la 1835 profesor la gimnasiul de acolo. După un an fu chemat la Brașov, unde la 1836 lui i-a fost dat să fie întemeietorul școalei române, din care pe încetul s'au desvoltat frumoasele institute de astăzi. Pe cariera de profesor a rămas până la 1845, dar' deja la 1838 a fondat în același timp cele dintăiu foi periodice românești „Gazeta de Transilvania” și „Foaia pentru minte, inimă și literatură”, devenind astfel părintele publicisticii române, ear' organele sale centrul vieții politice și literare a Românilor din monarhia habsburgică.

În anii revoluției din 1848/49 George Barițiu nu putea să nu-și aibă partea sa însemnată în evenimentele întemplate. El a fost tovarășul lui Bărnuț și al celorlalți corifei românești din această epocă, dar' totodată a avut și partea sa la suferințele ce ea a adus poporului românesc. Jefuit de rebelii maghiari abia a scăpat cu viața goală dinaintea lor, dar' refugiîndu-se a căzut în prinsoare muscălească, de unde numai cu mare greu a scă-

pat. După revoluție a mai continuat scurtă vreme activitatea de redactor al „Gazetei”, dela care s'a retras în 1850.

Dar' și după aceea, până la 1877, când a părăsit Brașovul, mutându-se la Sibiu, ocupațiunea lui principală a fost publicistica, al cărei cel mai autorizat reprezentant nu a încetat de a fi. La 1861 îl găsim între fondatorii „Asociațiunii transilvane”, căreia dela întemeiere până la 1888 i-a servit ca prim-secretar, apoi ca redactor al „Transilvaniei”, și dela anul amintit încoace ca president. În anii 1863—64 a participat în calitate de regalist la dieta Transilvaniei și ca deputat al consiliului imperial din Viena, unde s'a distins prin mai multe discursuri importante. La 1867 a fost chemat ca membru al societății academice din București, care s'a constituit ulterior în Academie-Română. Acesteia i-a făcut însemnate servicii, funcționînd multă vreme ca v.-president și conducător al secțiunii istorice și adunînd numeroase documente, cu deosebire din bibliotecile și arhivele din Ungaria. În sesiunea anului present Academia și-l-a ales president, dar' cruda moarte nu i-a iertat să se bucure multă vreme de această binemeritată distincțiune, prin care au fost onorați toți Români din această patrie. La 1877 a întemeiat în Sibiu ziarul „Observatorul”, pe care i-a susținut până la 1884, supunîndu-se încă odată, deși ajuns la bătrînețe, tuturor fatigilor și prigonirilor legate de profesiunea de ziarist român în patria noastră. Peste tot publicistica a fost terenul căreia cu deosebire i-s-a dedicat toată viața, pe lîngă rodnică sa activitate de academician, istoriograf, membru al comitetului „Asociațiunii” etc. În toate aceste calități literatura română îi datorește numeroase scrieri politice, istorice, lexicografice etc., care nu este trebuință să le amintim în special. Dar' înainte de toate publicistica română jalește într'însul pe întemeietorul și Nestorul seu.

*

Despre moartea fie-iertatului George Barițiu familia răposatului publică următorul anunț funebrel:

George Barițiu, președinte al *Academiei-Române din București*, președinte al „*Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român*”, vice-președinte al „*Albinei*”, institut de credit și de economii în Sibiu etc. etc., după un morb scurt dar' greu a răposat în Domnul, provăzut cu sf. taine, în 2 Maiu n. a. c., la 1 oară p. m., în etate de 81 de ani ai laborioasei sale vieți. Această dureroasă știre o aduce la cunoștință publică adînc întristată familie a iubitului și neuitatului defunct. În mormîntarea se va face Vineri în 5 Maiu n. a. c., la 3 oare p. m., după rîtul gr.-cat. din locuința defunctului la cimiterul bisericii gr.-cat. din Poarta-Turmului. Sibiu, 2 Maiu n. 1893. *Veronica* vîd. Pop, ca soră. *Leon Barițiu*, *Octavian Barițiu*, ca frați. *Constantin Fuga*, *Michail G. Stănescu*, *Mihail Bontescu*, ca gineri. *Victoria*, *Aurelia*, *Octavia*, *Maria*, ca fiice. *Ferontin*, ca fiu. Cum și numeroși nepoți, nepoate și alți consăngeni. (Strada Morii nr. 8.)

Muirea se tacă în biserică?

Muirea se tacă în biserică!

Tot cu vorbele acestea ne stau înainte bărbații, când și noi femeile cerem să ne spună despre lucrurile care le isprăvesc ei. Dacă au fost la oraș și s'au întâlnit cu domnii de acolo, care li-au spus multe despre lucrurile ce se petrec în lume și în țeară, ei vin acasă și se adună cu prietenii și cu tovarășii din sat și povestesc încet-încet ca femeia să nu auză nimic. Oare ce se fie pricina de ei se feresc de femei? Dacă-i întrebi, se scapă cu două vorbe: „Astea nu se țin de voi“. Și mai zi dacă mai ai ce! Ba unii care-'s mai răi de gură ne zic: „Muirea se tacă în biserică“.

Într-o zi m'am dus numai de minune la doamna preoteasă, care știe carte tare bine. Am tot vrut eu să vîd, că oare dumniei spune-i popa despre lucruri de astea mari. Vezi bine că-i spune! Vezi bine că între oamenii cu carte îi de tot altcum ca între noi!

Am rugat-o cu mare sfeală să facă bine să-mi spună că dumniei ce mai aude și ce mai cetește. O, D-zeu să o ție, că ce 'mi-o mai povestit. Și bune, dar' zău și rele. Rele am văzut mai cu seamă în legile cele ungurești, care toate is împotriva neamului românesc. O, turbații de Unguri, că ce mai născocesc. Să voească ei să pună pe spurcații de Jidovi alătura cu creștinii, numai și numai pentru-că la aștia le place să vorbească limba cea ungurească. Auzi acolo, că chiar nu 'mi-o mai eșit din minte. Bine fac Românii că se adună peste tot locul și spun, că lor nu le trebuie nici cununia cea nouă, nici amestecătură cu Jidovii.

Am vorbit amîndouă și despre răutatea bărbaților. Și chiar nici dumneai n'o ținut cu ei. Zice că bărbații ne cred pe noi prea slabe de ânger, ca să ne spună și nouă despre lucrurile din țeară. Și au încâtva drept, pentru-că noi am moștenit

dela bunici și străbunici un fel de seamă, un fel de frică pentru lucrurile mari, care ne stă tare rău, ear' ei gândesc că noi nu le vom pricepe fără ne stricăm numai capul cu ele. Ei is altcum și de fire mai făloși și mai batjocoritori.

Destul de mare rușine pentru noi, că am fost așa de slabe și ne-am arătat așa de cum zice doamna preoteasă, ei ne-au și botezat „ființe slabe!“ Dar' n'avem încâtro, trebuie să recunoaștem; că ni-se și cade această numire, însă nu pentru-că am fi slabe de ânger, ci pentru-ca să ne dee armele învățaturii, fără de care a trebuit să ne arătăm așa cum sîntem, slabe și fricoase.

Chiar m'am uitat la doamna preoteasă cât îi stă de bine că are învățatură așa de frumoasă. Mare-i răul asta, că nu sînt toate Românele așa ca d-sa.

Acum nici n'am altă rugăciune mai ferbinte, fără-ca să de D-zeu, ca toate mamele române să-și crească fetele la școale, ca să-și câștige învățatură și să se oțelească. Atunci bărbații de bună-seamă nu ni-ar mai zice „păr lung și minte slabă“, nici nu s'ar mai feri de noi în poveștile lor. Căci noi nu sîntem nici mai mult, nici mai puțin, fără jumătate din omenime, și atunci am arăta noi femeile că ce putem!.

O Româncă.

Românii în congregațiunea din Arad.

Arad, Aprilie 1893.

Fost-au vremuri când Ungurii strimtorăți de sus și jos promiteau frunză și iarbă naționalităților. Oameni slabi de ânger, cum erau unii dintre conducătorii noștrii, li-au crezut și au făcut cu ei înfrățirea dela anul 1867.

Am căpătat și noi un blid de linte, așa numita legea naționalităților, prețul moștenirii.

La început ni-s'a dat din acest blid de linte și nouă câte o linguriță, mai un comite-suprem român, apoi câte un jude de legea noastră pe la tribunale și forurile mai înalte, încât puteam vorbi limba românească dela comună până la comitat.

Însă nu multă vreme a trecut și ne pomenim că blidul de linte e întors cu fundul în sus și noi putem scăpăra din falci lîngă el.

Așa aveam noi la începutul constituției comiți-supremi, fie iertații George Pop și George Serb, amploiați mai înalți la comitat, pretori în cercuri și notari în comune, se vorbea și scria românește în întreg comitatul.

Toate acestea au trecut, la comitat nici de haiduci nu ne mai primesc, și în locul notarilor români nu candidează decât Unguri, limba românească e oprită de pe tot locul.

În 27 Aprilie a fost să se îndeplinească locul fișcalului comitatens în care rămăsese încă din vremea veche fie iertatul Lazar Ionescu. Nici vorbă mai mult de Român. Românii au rămas numai cu voturile lor pe lîngă dl Gligor Venter și majoritatea ungurească a ales pe Șvabul Svob.

Tot în acea zi s'a pertractat și programul bisericesc al guvernului, altcum bine cunoscut onoraților cetitori, ca comitatul să de vot de încredere guvernului pentru despoierea bisericii de drepturile cununii și ale matriculelor.

Românii s'au încercat să se adune odată în Arad ca să protesteze contra lor. Dar' când poliția a prins de veste că au să se adune mii de oameni, ni-a oprit ținerea adunării.

În toată lumea civilisată poporul este volnic a-și spune părerea sa în adunări publice, numai la noi nu. Noi sîntem puși sub pază polițenească, ca și vitele.

Ne-am dus dar' câți am putut în sala comitatului, căci, vezi Doamne, lor le este iertat a vorbi despre căsătoria civilă, numai nouă nu, și ne-am dus ca să pro-

FOIȚA.

Dări de seamă.

IX.

Ioan Creangă.

Am lăsat anume să urmeze în „**Foița**“ noastră povestea „Caprei cu trei iezi“, scoasă din cartea de povești a lui Ioan Creangă.

Iubiților cetitori le va fi încă proaspătă în minte veselia ce 'ți-o face și cu care te lasă acea poveste, și noi ne simțim fericiți a pute aduce la cunoștința cetitorilor, că avem o carte românească în care se cuprind 11 astfel de povești, pe care cetindu-le, de-ai fi fost cât de posomorit când te-ai pus la cetit, pagină de pagină te înveselești, ear' când ești la sfîrșitul lor te trezești de tot înseninat, cu voe bună și cu rîs pe buze.

Capra din povestea lui Creangă ori-cine poate vedea îndată, că nu e capră, ci e Lele-Floare, vădană și isteată; ear' cumătrul lup,

încă nu e lup, ci e cutare vecin fariseu al ei, care tot dă roate pe la dînsa, făcendu-i ochi dulci, ear' când poate 'i-o croește coala, boacăna de tot!

Dar' las, că 'și-a dat și el de lele!

Scriitorul poveștilor din vorbă, Ioan Creangă, trăind și dînsul între oameni din popor și cunoscîndu-le firea și apucăturile, 'și-a întocmit scrierile de așa, că deși auzi în ele grăind lupi, vulpi, cocoși, găini ori capre, în fiecare din aceste bidigării, poți să recunoști pe câte un om din sat, cu năravurile lui bune ori rele, credincios ori viclean, darnic ori sgărcit, după-cum se dă.

Și fiind Creangă însuși un om vesel din fire, iubitor de apucături păcălitoare, și care rîdea de toate nevoile vieții ce 'l-au ajuns cu belșug, — s'a gândit el, ca firea lui veselă, acest neprețuit dar' dumnezeesc, să nu o lase să intre cu dînsul sub acoperemîntul de glii, ci să o toarne pe hîrtie, ca tot cel-ce-i va cumpăra cartea să se poată veseli de cele aflătoare într'însa, întocmai ca-și-cum el însuși

ar fi de față și 'i-ar spune câte și mai câte pocozenii, și în felul acesta rîzătorul și hazliul Creangă, răposat mai anii trecuți, n'a murit, ci el trăește pretutindeni cu noi care avem cartea lui, din dosul literelor căreia, dînsul ne povestește cu vesel rost, multe și iscusite lucruri, făcendu-ne voe bună și îndulcindu-ne clipe din întristata noastră vieță.

Ear' fiindcă noi toate cărțile pe care îndemnăm să le cumpere iubiții cetitori le judecăm din laturea aceea, că oare prin cuprinsul lor răsplătesc ele pe deplin pe cumpărători pentru banii dați pe dînsese, și aduc ele un folos netăgăduit celor-ce le au ori nu? — Să punem măsura aceasta și peste cartea de povești a lui Creangă. Și anume să venim cu vorba la familie.

Să zicem că avem două familii. Una cu niște copii cam palizi, slăbuți, și care sînt blânzi, așezați și cumiți ca niște bătrâni. — Familia vecină are băieți roșcobani, neastempărați și alergători, care se năpustesc asupra tuturor fluturilor și gândacilor de prin grădină, încălcînd la cea iarbă.

testăm acolo între ei contra programului guvernului.

Sunt vre-o 15 ani de când a amorțit graiul românesc din comitatul Aradului, de când prin păcatele unor oameni dintre noi am devenit nimica în comitat.

În 27 Aprilie, ziua renașterii noastre în comitat, Românii earăși pășesc în comitat. Preoții cu crucea în frunte incunjuțați de credincioșii lor, cărturai, și țerani iau lupta pentru drepturile noastre naționale și bisericești.

Începutul îl face părintele protopop Gurban cu agrăirea românească:

Onorată congregațiune!

Atâta a trebuit Ungurilor și Jidanilor ca să-i cuprindă frigurile de auzul limbii românești în sala comitatului și să sară ca turburați cu gurile injurătoare asupra protopopului român care cutează să vorbească românește. Românii însă încă sunt la locul lor și îi amuțesc cu legea, care ne dă dreptul să vorbim românește. Ungurii însă nu vor să știe de lege ear' Românii nu vreau să abzică de ea odată cu capul.

În mijlocul acestei învălmășeli vine apoi fișpanul și declară că în înțelesul legii din 1868 dl Gurban are voie să vorbească românește dacă vrea.

Începe apoi protopopul nostru în dulcele graiu românesc a le spune adevărul, a protesta contra legilor nouă și a le trânti în buză vorba că: *aici puteți sbiera, dar' de sbierăturile voastre nu ne este frică, căci afară noi suntem mai mulți și putem noi mai tare sbiera.* Aceste vorbe ear' aduc în turbare pe străini, dar' Românii încă nu le rămân datori.

Se scoală apoi inspectorul regesc Varjasy Árpád și se bate pe piept ce fericit se simte el că s'a născut Ungur. Dar' curând îi infundă gura dl Evuțan, preotul din Pecica, care îi sfirlă în față că: „cum poate vorbi așa acela pe care l-a chemat mai înainte Vranovici“. Adecă

Varjasy nu e Ungur, ci Slovac și-l chema mai înainte Vranovici, și acum demascat a rămas gâlfad sub greutatea demascării sale.

Se scoală apoi dintre ai noștri preotul Evuțan din Pecica și earăși începe a vorbi românește. Turba ear' se erupe contra graiului românesc, dar' un țeran din Pecica le aruncă vorba că „cui nu-i place vorba românească, ese afară“ și părintele Evuțan vorbește cu cunoscuta sa energie contra proiectului de lege.

După-ce mai vorbește vicișpanul și niște popi calvini pentru guvern, la sfârșit mai vorbește *ungurește* avocatul Dr. Ioan Schein, în înțelesul să trăim bine unii cu alții, că și Românii au drept. Prin vorbe nădușite de tumult se încheie discusiunea.

Venind treaba la vot, Ungurii au 169 voturi, Românii 51. Dintre Români n'au votat decât patru notari rătăciți, care demult 'și-au dat pelea străinilor. Ca să-i cunoască lumea, eată-i pentru pomelnic: Gherba, notar în Cermeiu, Zeldeșan, notar în Liclâm, Borza, notar în Curticiu și Morna, notar în Zsigmondháza.

Onoare acelora care au făcut să mai răsune graiul românesc în sus, onoare acelora care apără drepturile poporului, binecuvântat fie numele lor din neam în neam.

Preoțimea noastră a dovedit că are destulă inteligență a lua lupta și față cu îngâmfații domni, înainte cu crucea în frunte, așa cum o zice poetul român și legea creștinească. Credincioșii vor fi cu voi.

Aici s'a răsbunat soarta asupra acelor preoți și credincioși care au ales străini. Am văzut cu ochii cum Ovrei și alte limbi străine, aleși cu voturile românești, batjocoriau limba românească și drepturile acelora care 'i-au ales. Fie aceasta de învățătură pentru viitor, ca Român să nu-'și mai dea vot pentru străin, ci pentru al seu, care să-i spună durerile poporului.

Încheiu zicând: Umăr la umăr și înainte la lupta legală pentru drepturile neamului nostru. Cine își pune de bună-voie capul în gujbă, nu e vrednic să trăească, parte de vieață are numai acela care luptă pentru ea. Așa să fie!

Românul.

Adunările populare.

Despre adunarea poporală ce s'a ținut la 17/29 Aprilie n. în Orăștie „**Tribuna**“ dela 20 Aprilie v. (2 Maiu n.) publică următoarea telegramă:

Orăștie, 29 Aprilie n. *Adunarea de protestare, cercetată de peste 2000 alegători între care preoți, avocați, învățători din întreg comitatul, a decurs în chip sărbătoresc. Entuziasmul produs prin vorbirile obiective și pline de înălțat sentiment, nu se poate descrie. Adunarea a protestat unanim contra proiectelor guvernului.*

*

Luni în 12/24 Aprilie s'a ținut în *Milașul-mare* adunarea de protestare a alegătorilor români din cercurile electorale al **Tecii** și **Ormenișului-de-Câmpie**. La această adunare au fost față un număr mare de popor și cărturari din acele părți. Președinte al adunării a fost ales dl *Alexandru Augur*, administrator protopopesc. Au vorbit domni *Teodor Domșa*, preot în *Milașul-mare*, *Teodor Mateiu*, preot în *Craifalëu* și *N. Chiș*, învățător în *Pantic*, care cu toții au arătat primejdia cea mare ce amenință poporul nostru prin legile bisericești ale guvernului unguresc. Pe urmă președintele dl *Alexandru Augur* luând cuvântul, a întrebat pe cei de față dacă le plac legile amintite. Adunarea într'un glas a protestat zicând: „*Nu ne plac, nu ne trebuie, protestăm contra lor!*“ Cu aceste adunarea s'a încheiat.

*

Mama celor cumiți va zice că ai ei sunt copii „buni“, ear' ai vecinului sunt ștengari și deșuchiați.

De ne-ar întreba cineva, de care copii să ne bucurăm mai mult, de cumiții celei dintâiu ori de ștengarii celei din urmă? — Am răspunde hotărât: că de acestia din urmă.

Pentru-că, câtă vreme copiii umblă mereu rîzînd, saltînd și sbeguindu-se ca niște iezi neastîmpărați, să nu o iei aceasta de semn rău, nici să te sparii că o să se aleagă numai niște „mișei“ de capul lor, căci acest neastîmpăr e o urmare firească a puterii de vieață ce le aleargă prin vine cu sângele lor cald și sănătos. Și apoi greul vieții pe care vîrsta de mai târziu îl aduce cu sine, îi va muia el, de bună-seamă pe toți, încă îi va prea muia!

Și vai de copiii care sînt de tot astîmpărați și „cumiți“ prea de timpuriu. Aceia nu pot fi decât niște bolnăvicioși, fără destulă putere de vieață, care vor îmbătrîni înainte de vreme, și când vor fi mari, vor fi ursuzi, moroși și întunecați; și nu-'și vor afla nicăiri semenii;

nu se vor bucura de prietenia altor juni; nu se vor amesteca în jocurile lor, nepricepîndu-se la ele; vor fi niște ființe dosnice, nefericite. Și arare-ori ni-se dă să vedem, că unii părinți ținîndu-'și copiii lor prea de scurt, prea feriți de atingerea cu alți copii, crezînd că bine fac, îi aduc acolo, că deși sănătoși, când sînt mari, sînt dosnici și stîngaci și nefericiți.

Ear' pentru-ca copiii să nu ajungă a fi astfel de ființe nenorocite și îmbătrînite înainte de vreme, este chiar o datorință a părinților, ca să nu împedecă *veselia* și *sbeguirea* fiilor lor, ci tocmai dacă pot să li-o înalte și să li-o hrănească mereu ferindu-'i de tot ce ar pute să li-o turbure, fiind acesta un lucru de mare preț, care îi va face să treacă prin lume cu fruntea senină mai mult decât încrețită, și să-'și bată joc de nevoile vieții, precum Creangă își bătea.

În cartea de care vorbim se poate afla mult material hrănitor de voie bună. Dacă cetești copiii o poveste scrisă de Creangă, ori o vor ceti înșiși, multă vreme își vor tot

aduce aminte, bună-oară de *Gerilă* cel din povestea lui **Harap-Alb**, care era un drăguț de om cu niște buzute așa de gingașe, că dacă sufla în foc, cea din sus 'i-se răsfrîngea peste scăfărlia capului, ear' cea dedesubt îi atîrna în jos de-'i coperia pîntecele! — Apoi de *Setilă* care era burduhan și nesațios gîtlej, născut în zodia rațelor și împodobit cu darul suptului, cât bea apa de pe 24 de iazuri pe care umblau 500 de mori, și striga că moare de sete! — *Gerilă* se întindea de căldură de-'i trecea genunchile de gură! — De omul cu un ochiu în frunte, pe care când îl avea deschis nu vedea cu el nimic, ear' când îl închidea, zicea că: „toate lucrurile le ved gaurite ca sitișca; ved iarba cum crește; soarele cum se rostogolește după deal; copacii cu vîrful în jos, vitele cu picioarele în sus; oamenii umblînd cu capul între umeri; și (fiind **Harap-Alb** cu niște ortaci aproape de el) în sfîrșit ved ce n'as vră să mai vadă nimenea, ved niște guri căscate uitîndu-se la mine, și nu-'mi pot da seama de ce vî mirați, mirați de... frumseță-vă!“ — Ear' **Harap-Alb**

Despre adunarea de protestare a alegătorilor români din cercurile **Făgetului** și **Murșului**, ce s'a ținut la 10/22 Aprilie în Făget se scrie de acolo:

Adunarea s'a ținut în sala dela hotel „Sedan“. La 3 oare după amiază sala dela hotel era îndesuită de mulțimea alegătorilor ce au venit la adunare. Dl protopop *Sebastian Olariu* deschide adunarea prin o cuvântare potrivită, în care arată scopul aceleia și desfășură primejdia ce amenință a se descărca asupra națiunii și bisericii noastre prin nouele legi ale guvernului. Această cuvântare a fost întimpinată cu strigăte de „să trăească!“ Se alege apoi dl *Sebastian Olariu* ca președinte al adunării, domnii *Dimitrie Iosof* și *George Popovici* ca bărbați de încredere, ear' dl *Traian Unipan* ca notar. După aceste au vorbit dnii D. Iosof și G. Petrovici. Pe urmă adunarea aduce o hotărîre prin care *protestează sus și tare contra legilor bisericești ale guvernului*.

*

Despre adunarea poporală din cercul **Băii-mari**, ce s'a ținut la 6/18 Aprilie în **Mocira**, dăm după „**Tribuna**“ următoarele amănunte:

Adunarea s'a ținut la 3 ciasuri după-amiază în casele dlui *Gavriil Barbul*, mare proprietar în **Mocira**. De față erau peste 1000 de alegători. Adunarea a fost deschisă de către dl *Gavriil Barbul* prin o cuvântare potrivită. Președinte al adunării a fost ales dl *Gavriil Barbul*, ear' notari dnii *Ioan Costin* și *Nicolae Lupan*, amândoi preoți. Au vorbit dl *Gavriil Barbul*, dl *Avram Breban*, *Ioan Costin*, preoți, după aceea plugarii *Costan Dipse* din **Surdești**, *Stefan Băban* din **Ocoliș** și apoi dl *Augustin Darabant*, preot în **Ferneziu**. Domnul *Alexiu Pop*, preot în **Bușag**, cetește apoi o hotărîre, în care se protestează serbătorește în contra tuturor legilor bisericești ale guvernului și pe care adunarea

zicea: „Poate-că acesta e vestitul *Ochilă*, frate cu *Orbilă*, văr primare cu *Chiorilă*, nepot de soră cu *Pândilă*, din sat dela *Chitilă* peste drum de *Nimerilă*, din țîrg dela *Să-l* cauți, megies cu *Căutați* și de urmă nu-'i mai dați!“

Și de câte și mai câte figuri comedioase și întâmplări poznașe nu-'ți va ști povestii un om care a cetit poveștile lui *Creangă*, și vorbind de ele, se veselește el însuși și umple de veselie și lumină și pe cei din jurul seu. Și nu e peste putință să se întempele ca dintr'un om tăcut, posomorît, să ese în urma alor astfel de cetiri voșele, un om vioiu și plăcut, și care prin urmăre va pute nădăjdui un traiu mai îndelungat decât când ar fi rămas și mai departe în apele tristeței.

Afară de aceea știm cu toții cât de plăcuți sînt oamenii care ne știu povestii lucruri de acestea șoade; ei sînt iubiți de tot satul și dacă în șirul secerătorilor ori stringătorilor de fîn se află și câte un astfel de flăcăuș, bun de gură care cu pilde, bună-oară ca cele de mai sus, știe să muște pe cutare flăcău, pe cutare fată, pe care se nimerește, — acela

o primește într'un glas. Pe urmă, la propunerea președintelui, se adresează o telegramă de credință către **Maiestatea Sa Împăratul**. După aceste președintele mulțumind alegătorilor încheie adunarea.

*

La 22 Martie c. v. s'a ținut în **Cojocna** adunarea poporală a alegătorilor români din acel cerc. Adunarea a deschis-o, la 10 oare înainte de amiază, dl protopop *Ioan Hosszu* prin o cuvântare frumoasă. Președinte a fost ales dl *Ioan Hosszu*, protopop și notari *Alexandru Bugner* și *Ioan Luca*. Au vorbit apoi economii *Ioan Moldovan* al lui *Dumitru* din **Cojocna**, *Vasilie Nemeș*, tot din **Cojocna** și *Ioan Turc*. Pe urmă luând cuvîntul dl *Ioan Blaga*, preot în **Ghiriș**, vorbește pe larg despre legile bisericești și propune spre primire o hotărîre prin care se protestează în contra legilor amintite. Adunarea a primit într'un glas hotărîrea. Pe urmă se trimite o telegramă de alipire **Maiestații Sale Împăratului**.

SCRISORI.

Un răspuns.

Cinstite Dle Redactor!

Subscrisul abia a trecut o jumătate de an de când m'am depărtat din satul unde m'am născut și unde am crescut, Poșaga-de-jos, și după vorba Românilui: „omul umblă ca banul“, am ajuns să slujesc la unul din preoții din **Seleuș**. Bunul meu stăpân știindu-mă cu puțină carte, după-ce-'mi gătam lucrurile 'mi-a dat ca să-'mi treacă de urît și una-altă de cetit, cărți după priceperea mea, ispitindu-'l mai de una mai de alta, întrebându-'l despre ce mai spun gazetele, din toate acestea bunul meu stăpân vedea că sînt dornic de aceste noutăți. Odată îmi pune o foaie în mână, cetesc: „Foaia Poporului“, gîndesc în mine: mē, asta-i foaie pentru noi țerănimea și scrisă românește, trebuie că are treabă numai cu cauzele poporului românesc. După-ce am cetit nr. 1, abia apucam să vină **Duminea** să mai cetesc cum mai stau trebile prin țeară, cetind fie-

toată ziua e sufletul întregului șireag de lucrători și voea bună stîrnită și hrănită prin el, face ca greul muncii să nu fie nici pe jumătate simțit.

Eată că ori-cum am întoarce vorba, despre o carte ca aceea a lui *Creangă* numai bine ne es socotelile și putem zice, că ea prin cuprinsul ei răsplătește pe deplin pe celce-'și bagă banii într'însa.

Ea este pentru junașani mai ales de nețăgăduit folos, pentru-că hrănește și desvoaltă natura veselă într'însii; pentru părinți că pe lîngă desfătarea proprie, au de ce vorbi copiilor lor care nu știu încă ceti; în sfîrșit cui nu-'i este bună?

Cartea se numește: „*Scrierile lui Ioan Creangă, Volumul 1. Povești*“, și costă 1 fl. Mai e apoi și al doilea volum, cuprinzînd: „*Amintirile din copilărie a lui I. Creangă*“. Mulți au încercat a-'și scrie aducerile aminte din anii fericitei copilării, dar' ca *Creangă* nimeni n'a isbutit. Cetind cartea asta a doua a lui, vezi mereu înaintea ta un copil viu, neastîmpărat, ștregar fără păreche; și șir de

care număr 'mi-am zis: n'au putut **Românii** nostri cei învățați să grijască mai demult să se pună în mîna noastră o lumină ca „**Foaia Poporului**“ atunci de bună-seamă nu mai eram „**norod**“ precum ne zic în cărțile vechi bisericești, de bună-seamă nu ne ducea până acum la alegeri de deputați, unde noi și „**norod**“ cum eram ceream dela deputatul ales să ne scape de dările cele mari, el însă ducîndu-se la dietă face legi cu ceialaltii să ne cununăm și botezăm înaintea judeului comunal. **Bucură-te dar'**, cinstite dle redactor, că „**Foaia Poporului**“ o cetesc acum și cei mai săraci necum alții **Români** mai cu stare. Ei, dar' dela început aveam alt gînd, eram să-'ți scriu altceva în bucuria mea despre „**Foaia Poporului**“ peana vrînd-nevrînd 'și-a făcut cursul ei. Eram să-'ți scriu, dle redactor, că cetind în nr. 15 o scrisoare dată chiar din satul meu de învățătorul nostru, în care tare ne batjocorește că „sătenii mei sînt beutori“, că „muierile asemenea“, că nu-'și vîd de lucrul lor, petrec cu zilele în birt. Nu e vorbă, ce e negru nu putem albî, păcatele nu sînt numai în comuna noastră, acele păcate le putem afla și în alte comune, cu popor de alt neam și în măsură cu mult mai mare ca la noi. Una însă trebuie să-'i spun dlui învățător: N'a vîzut d-lui că în comuna și jurul nostru bărbații și femeile sînt îmbrăcați din tălpi până în picioare tot cu haine țesute, croite și cusute de muierile noastre? N'a vîzut d-lui că muieria din părțile noastre muntoase e și bărbat și femeie, vara în rînd cu bărbații face lucrurile cele mai grele economice? N'a vîzut pe păstorita, pe fata și femeia noastră pururea cu de ale cusutului în mână și venind dela stîna cu laptele în spate și furca în brîu torcînd? N'a vîzut cât ține seceratul toată ziua gârbovită cu seceră în mână la rădăcina holdei? N'a vîzut-o la țîrgurile din orașele vecine cu valuri mari de pînură țesută de mîna ei? N'a vîzut-o suind dealurile cele țipișe cu straița plină cu de ale mîncării, cu copilul în brațe și uneltele de lucru, furci, greble pe umăr? N'a vîzut-o în **Dumineci** și serbători cu unul sau doi copilași de mână ducîndu-se la sfînta biserică, dedându-'l de mic cu cele dumnezeiești? Cine le face toate acestea dacă ele petrec tot în birt?

Ceva pentru sfîrșit. Beutura e un păcat lățit, cauza acestui păcat sînt multele năcazuri ce apasă poporul în zilele noastre, în beție însă toate se uită. Să fi încercat dl

șir bufnești de rîs de bazaconiile, care de care mai încornurate pe care le face. E un mișel care în tot ciasul își supără părinții, și părinții totuși țin la el ca la lumina ochilor; și pe tine ca cetitor, te trage grozav inima spre dînsul, pe lîngă toată nebunia lui. E adevărată fericire a cetii această carte care știe reînvia și în cetitor toate aducerile aminte de propria copilărie, și cui oare nu-'i place a gîndi la acele dulci vremuri? Cartea asta costă 1 fl. 50 cr., dar' te răsplătește îmbelșugat pentru banii dați pe dînsa. *Prier.*

Chiuituri (la joc).

Am o mîndră ce-o iubesc,
Și de doru-'i mă topesc,
Mă topesc, că n'o vîz des,
Ea-'i în munte, io-'s la șes.

M'oi ruga lui Dumnezeu
Să-'mi asculte dorul meu,
Să facă muntele șes
Să-'mi vîd pe mîndruța des.

învățător alt mijloc pentru stîrpirea relelor, cît ține iarna s'e facă de știre, eată la școală dl învătător vrea în seara aceasta s'e ne vorbească niște lucruri și învătături frumoase, cine are voe poate veni, ori în Dumineca cutare după ameazi vor cînta copiii ceva frumos în școală, cine are voe s'e vină s'e asculte, de bună-seamă nu 'i-ar fi rămas școala goală, oamenii nostri sînt dornici după învătatură. Așa s'ar put'e stîrpi r'eul de a mai cerceta birtul. Și apoi făc'nd dl învătător acest început bun, poate-că nu peste mult ar fi putut scrie cineva în vre-o foaie despre dînsul, lăudându-l ca pe unul ce a mîntuit poporul de acele rele, nu cum face dînsul scriind despre oamenii nostri numai r'eul, ca-și-cînd nu ar ave nimic bun. La urmă dau un sfat domnului învătător c'ă făc'nd ceva, totdeauna s'e se gîndească dac'ă aceea va fi și de folos.

M'e grăbesc a r'espunde, cinstite dle redactor, la acea scrisoare, pentru-că de aș fi cetit despre altă comună lucrurile ce le-a scris dl învătător despre comuna mea, 'mi-aș fi închipuit c'ă în acea comună nici nu mai mănăncă oamenii, și în loc de p'ane beau rachiu. Ear' pe muier'i 'mi-le-aș fi închipuit pe toate din satul acela cu pipa sau țigara în gură și cu c'ărțile de joc în m'ână ca Țigancele ce dau de noroc, ceea-ce nici numitul domn învătător nu-'și va put'e închipui o comună românească așa de destrăbălată. Pe lîngă acestea am rămas

Seleuș, 14 Aprilie 1893.

Slugă plecată:
Iacob Șdorna.

De lîngă Crișul-Alb, 11/23 Aprilie 1893.

Preacinstite Dle Redactor!

Deși abia de cîteva luni s'a înființat „Foaia Poporului”, într'at'ata ne-am dat cu dînsa, înc'at ne mirăm, cum de a putut tr'ail poporul nostru p'ână acuma fără această hrană sufletească, pentru-că într'adev'er cele-ce aflăm tipărite în această foaie sînt într'u at'at de nutritoare și înveselitoare pentru inimile noastre, înc'at — dedați acuma cu ea — fără de dînsa am simți adev'erată boală sufletească în noi.

Așa de înțelepțește alcătuiți D-Voastră această foaie, înc'at în fiecare număr al ei se vorbește așa zic'nd despre lucrurile ce este trebuință ca s'e le știm și noi plugărimea. Ni-se arată starea poporului român ce o are în țeara noastră, cum este acest popor nu oc'armuit, ci st'ap'nit și înfruntat de oamenii puși în diregătorii, și ni-se arată c'at'ă stri-

c'aciune vreau s'e ne mai fac'ă înc'ă. Vedem din această foaie, c'ă oamenii cu inimă pentru noi sînt mai r'eul huiduiți de diregători de cum se gonesc haitele s'elbatice, care în vremi grele n'apădese hotarele s'atenilor pacinici. Ni-se arată cu c'at'ă b'arbăție luptați nefc'etat pentru întreg neamul nostru.

Putem înv'eta din această foaie lucruri ce se țin de trebile noastre plugărești, lucruri bune și folositoare puse la cale de „Reunirea agricolă rom'ână din Sibiu”.

În foiața foii ni-se arată c'ă dintre c'arturarii nostri, care s'nt aceia care au scris mai cu seamă c'ărți de acelea, pe care cu dragoste, plăcere și folos le putem ceti și pricepe și noi plugărimea. Mai aflăm în foiața c'antece și desc'antece populare, anecdote și chiuituri șagalnice, care cetindu-le, de frumșeta lor ne înveselim. Cu un cuv'ent ori pe care lature a acestei foi cetește omul, află plăcere, înv'etatură și înțelepciune.

Pe lîngă toată mulțimea lucrurilor frumoase, bune și folositoare despre care se poate ceti în această foaie, cred c'ă nu va fi de prisos a V'e ruga, ca s'e binevoiti, deși nu în fiecare număr, dar' din c'and în c'and a ne vorbi despre trebile ce pentru noi se s'evirșesc în casa statului, pentru-că eu cred c'ă foarte de mare folos este pentru ori-care plugar, dac'ă acela are cunoștință mai am'untă despre cele-ce prin antistii comunale sau după-cum se numiau mai demult, prin *biraele s'atești* se isprăvesc în interesul nostru al s'atenilor.

Foarte puțini plugari s'nt într'un sat, care s'e cunoască c'at de c'at mersul lucrurilor dela casa satului. Pentru aceea în cele mai multe sate antistii comunali, care precum urmează, unul după altul în trebile satului, nu numai c'ă nu fac nici un fel de îmbunătățiri, dar' cei mai mulți din nepricepere adese-ori p'agubesc satul și se p'agubesc și pe sine. Dac'ă ar ave cunoștință de mersul lucrurilor s'atești, adec'ă dac'ă ar ști ce drepturi și ce datorințe au s'atenii ca plugari de rînd, ca membru în comitetul comunal și ca antisti comunali, nu numai devenind aleșii satului, cu mult mai bine ar put'e chivernisi trebile s'atești, dar' ar fi în stare și celoralalt'i s'ateni a da povețe și sfaturi, care urm'andu-le ar fi feriți de p'agubiri ce 'i-ar ajunge fără acele sfaturi sau fiind r'eul sfătuiți.

Poate-că se află între cinstiții cetitori care ar zice, c'ă nu e trebuință ca mersul trebilor s'atești prin această foaie s'e se fac'ă cunoscut plugărimei, deoarece-ce în fiecare sat

se află preot și înv'etător, care deșteaptă plugărimea și în aste trebi. Eu însă cred c'ă foarte rari s'nt acele sate fericite, care s'ar l'auda cu astfel de luminători. Nu numai în satul nostru, dar' și în satele din împrejurime domnii preoți și parte și înv'etătorii în ast'ă privință s'nt at'at de nepăsători, c'at s'ar put'e zice nu fac nimica. (De acestia vor fi numai ici-colea! Red. „F. P.”)

Dac'ă în cutare sat notarul comunal e străin de neamul nostru, nu se amestecă în trebile s'atești, pentru-că pe acela s'e nu-'l supere; ear' dac'ă din înt'emplare notarul e Român, fie acela c'at de cu inimă c'atră direg'atoria sa, pe acela nu-'l sprijinește, ba de cele mai multe-ori folosindu-se de nepriceperea unui sau altui s'atean, cu de-adinsul abate s'atenii dela calea cea bună. (N'o fi pe tot locul așa! Red.)

Deoarece-ce ori-cine va fi notarul comunal, socotesc c'ă atunci, c'and s'atenii vor ave cunoștință mai luminată despre modul cum trebuie s'e se poarte trebile s'atești, totdeauna se va put'e face treabă mai bună, dec'at c'and s'atenii și antistii puși dintre s'ateni n'ar ști face ceva după priceperea lor, și în necunoștință de lucru s'ar l'asa, cum se zice, purtați de nas de multe-ori de c'atră oameni, care în vieța lor totdeauna trag foloase din nepriceperea altora.

Dac'ă veți afla dar'ă și D-Voastră de bine ca s'e se tipărească în „Foaia Poporului” român scrieri, în care se va vorbi despre trebile satului, atunci V'e voiui mai scrie c'and și c'and și eu, pentru-că vreme cam bunișoară înv'itindu-m'e pe lîngă casa satului, multe am v'ezut și auzit, care ar'et'andu-le, vor fi de folos plugărimei noastre, care cetește cu at'ata dragoste această foaie.

Cu toată cinstea

Petru lui Nicolae al Negruului.

CRONICĂ.

La temniță. Cu trenul de Duminecă seara domnii Andreiu Balteș și Ioan Popa Necșa au plecat la Cluj ca s'e-'și împlinesc în temnița de rînd de acolo os'anda ce li-s'a dat în procesul de presă mai din urmă al „Tribunei”. La plecare peste o sută de prieteni ai os'andișilor și ai causei sfinte pentru care ei sufer s'au adunat la gară spre a le strînge m'ana fr'atește și a le ura bună refn-

Eu cu m'andra m'aș iubi,
Nu ne lasă străinii,
Că ne tot vorbesc de r'eul,
Bată-'i singur Dumnezeu.

Eu cu m'andra m'aș iubi,
Dar' ea nu știe vorbi,
Eu cu m'andra m'aș juca,
Dar' ea nu ști s'aruta.

De-ar crepa oameni-'n sat,
Nu las pe cine mi drag,
Și toți din sat de-ar crepa,
Nu-'mi las pe m'andruța mea.

M'andra-'mi place și mi dragă,
N'o las pentru lumea 'ntreagă
Ce e dorul nu ști nime,
Dar' s'auză dela mine.

Doru-i pasere m'iastră
Că-'mi vine dela-o nevastă,
Cu at'ata mai turbat,
Cu c'at vine din alt sat.

M'andruță cu ochii bori,
Nu te uita sus pe nori,

Ci te uită la b'arbat,
Dac'ă dracul 'ți-'l-a dat,
Așa urit și'nholbat.

Cine iubește și spune
Nu-'l ajungă zile bune,
Cine iubește și tace
Ține-'l, Doamne 'n bună pace,
Cine iubește și lasă,
N'aibă s'ănătate 'n oase
Nici p'ane pe a lui masă.

Lele dela secerat,
Pentru cine m'ai l'asat?
De mai l'asat pentru-un june,
Poți spune c'ă nu-i rușine,
De m'e lași pentru 'nsurat,
Poți spune c'ă nu-i p'ecat.

F'aloasă-i m'andra M'arie
Că dr'aguțu ei ști scrie,
Ba ști și frumos c'anta,
Pentru lume nu 'l-ar da.

Culese de Ioan Vesa, înv'etător.

Despre frica lui D-zeu!

La ori-ce te vei pricepe
Te închină și începe.

Fă ori-ce în legea ta,
La alții nu te uita.

Omul care e stricat
Nu se teme de p'ecat.

Cine injur'ă de cruce
Ca ea o s'e se usuce.

Cine legea nu-'și cinstește
Fără lege se numește.

Cine într'altă lege sare
Nici un Dumnezeu nu are.

Omul trebuie s'e cinstească
Legea lui cea p'arintească.

Fiecare cum apucă
Astfel trebuie s'o ducă.

Crede 'n Domnul cinstind sfinții
Cum te-au înv'etat p'arinti.

Din cele-ce-'ți scrie 'n carte
Nu te duce mai departe.

toarcere. După petrecere de un cias în ospătăria gării între cântece și strigăte de „să trăească“, la sunetul dintăiu de plecare al clopotului, toți cei de față cântând „*Deșteaptă-te Române*“ i-au însoțit la locul de suire în tren, unde au stat până după plecarea trenului înțonând într'una cântece naționale urmate de strigăte puternice de „să trăească!“ Fiind tocmai în acea zi țirg de vite în Sibiu, o mulțime de țerani ce plecau cătră casă erau de față la gară. Auzind cântându-se românește au început să cânte și ei de-ți era mai mare dragul. Chiar și în tren țeranii nu mai voiau să înceteze cu cântecele și strigătele de „să trăească“. Ungurii ce erau de față la gară crepau de năcaz auzind dulcea limbă românească răsunând atât de puternic într'o gară „ungurească“. După plecarea trenului prietenii osândiților s'au dus cu toții într'o ospătărie, unde au mai închinat între cântece și vorbiri, câteva păhare în sănătatea celor care au plecat și apoi s'a dus fiecare la ale sale.

*

Grigore T. Brătianu. Foile străine, mai ales cele italiene, publică mereu articoli binevoitori Ligei culturale „*Il Citadino*“ din Modena într'un articol plin de laude pentru reședintele al Ligei Gr. T. Brătianu, vede în pompa cu care a fost înmormântarea marelui Român, o dovadă puternică a numelui bun de care se bucura Gr. T. Brătianu. Vorbind apoi despre lucrările Ligei care a făcut ca în scurt timp toate popoarele învățate ale lumii să cunoască pășurile noastre și aspirările ce îndurăm din partea Ungurilor, zice că toate acestea s'au mulțumit mai ales judecății sănătoase și zelului celui mare al lui Gr. T. Brătianu.

*

Vrednic de laudă. Ni-se scrie: Cilica Cintiș al lui Dumitru, jude primar comunal în Negrești (Țeara-Oașului), acest bărbat religios a făcut mai multe fapte bune creștinești și anume: În anii trecuți a procurat din banii sei proprii 2 prapore frumoase în preț de 40 fl., a ridicat o cruce (restignire) în locul bisericii celei vechi, care a costat 35 fl. Acum ear' pe la Sf Paști a procurat un „potir“ frumos, tot din punga sa, acest potir a costat 100 fl. și a sosit tocmai în sărbătorile Paștilor. Dee bunul Dumnezeu ca această frumoasă pildă a lui Cilică Cintiș să fie urmărită și de alți creștini buni, care se interesează de împodobirea bisericilor noastre românești.

*

Fă în vieața ta tot bine,
Chiar și legilor străine.
Binele de rău te scapă
Să-l arunci chiar și în apă.
Omul de unde nu gândește
Binele se răsplătește.
Dumnezeu când te ajută
Plumbul ți-se face plută.
Când Dumnezeu e cu tine
Și dracul cu colaci vine.
Munca dacă ți-o cauți bine
Și Dumnezeu e cu tine.
Când se trudește săracul
Dumnezeu îi umple sacul.
Cine 'n lene se tîrăște
Dumnezeu îl părăsește.
Când rogi pe Domnul muncește
Că atunci te miluește.
Mergi muncește ca să ai
Și la un sărac să dai.
Când dai la cei neavuți
Pe Dumnezeu împrumuți.
În bani nu te gurguia
Că Dumnezeu dă și ea.

Petrecere. Primim următoarele: În comuna noastră Ciclova-montană, a arangiat dl inv. V. Jian cu corul de aici un concert împreună cu teatru, a doua zi de Paști. Această zi a fost o zi de bucurie și pentru noi ocnarii care ne câștigăm pâinea, nu ca ceilalți frați români, din comunele învecinate, ci cu mare chin pe sub pământ. Cu toate-că numai odată pe săptămână venim acasă, Duminece s'au aflat și în comuna noastră oameni, care se învețe cântări, atunci când vine dela lucru oboșit, jertfește 4—5 oare și pentru această întreprindere. Coriștii nostri au cântat frumos; ba coristul Mihaiu Jumanca a zis pe flaută o doină frumoasă, care a trebuit la cererea oaspeților repetată. Au jucat și piesa „Nunta țerănească“, aici mai toți coriștii au fost nuntași, au cântat ca la nuntă și au jucat frumos. Bine și-a predat rolul coristul Mihaiu Nica, el a fost „Moș Trohin“, când ar mai fi vre-o câțiva coriști ca cum e Nica, s'ar întâri corul; frumos și-a predat rolul și soția coristului V. Ungurean, Ana, ea a fost mireasa, i-a zis Ilenuța. Am rîs mult de coristul M. Jumanca, pentru care e păcat că nu și-a ales altă carieră. Să ajute Dumnezeu coriștilor și dlui învățator ca să se țină de cor, că apoi doară ni-or mai face și nouă câte o zi de bucurie. Pentru-că este cor în comuna noastră e lauda dlor învățatori, A. Frâncu, care totdeauna îndeamnă pe coriști să se țină de cor, și a învățatorului V. Jian, care învață pe coriști cântările.

Bucanul.

*

Biserică jefuită. Foilor maghiare li-se scrie că în una din nopțile trecute niște răufăcători au pătruns în biserică românească din Spatta, ctul Caraș-Severin, și au furat o mulțime de odoare bisericesti, între care și un shivot de aur de mare preț.

*

Foc în comuna Hașag (comitatul Țeravei-mari). Ni-se scrie: În 10 Aprilie st. n., adevă a treia zi de Paști, au ars în comuna Hașag 26 de familii, tot Români, din care la 15 familii le-au ars toate celea și case, de nu li-a rămas nici ce se mănec și cu ce să se îmbrace. Sînt cu toții nefericiți. Aș dori ca noi Românii să ne întrunim și să ajutăm care cu ce putem, cu bucate, cu vestminte și cu ceva bani. Care după-cum se îndură, ca să nu-i lăsăm pradă și de perit, ca să se bage slugi și iobagi altora. *Moise Oprișiu*, comerciant în Armeni.

*

Toată fapta e împrumută
Și cea rea și cea plăcută.
Astăzi faci rău cuiva ori-ce,
Mâne altul ți-l întoarce.
De faci astăzi cuiva bine
Mâne dela altu-ți vine.
Dumnezeu două scări are,
Să sue și să coboare.
Pe sărac în nevoi crude
Numai Domnul îl aude.
Cine pe alți blastemă
Urgii asupra își chiamă.
Dumnezeu tiran nu este,
Binele la toți voește.
Roagă-te pentru ori-cine
Ca să-ți dee și ție bine.
Când vr'un cuget te boldește
Ântăiu la păcat gândește,
Scriptura și sfânta lege
Ea așa ne poruncește.
Culese de *Savu Bacisiu*, econom în Șiria.

Mașină de sburat. Mai zilele trecute în Anglia s'a făcut încercări cu o mașină de sburat. După cele-ce scriu gazetele engleze e vorba de o mașină de 25 de urme lungime și 18 degete lărgime, provăzută cu bente de lemn de brad puse în formă de pânze. Mașina e mișcată prin aburi. Mașina, lăsată pe un câmp de șese sute de urme, foarte repede apoi, mînată de o boare ușoară, se ridică la o înălțime de patru urme și străbătu câmpul dela o margine la cealaltă în 15 secunde — va să zică cu o iuteală de 28 de miluri englezești pe oară. O a doua încercare în care încărcătura mașinii a fost scăzută la un sfert, a dat rezultate mai bune.

*

Un tren năvălit de lupi. Zăpada a căzut, zilele acestea, foarte din belșug în Rusia. Troianul era așa de mare, încât nu se mai putea umbla nici cu săniile, care se îngropau în zăpadă. Curățindu-se deună-zi linia Astrahan, un tren putu să meargă puțin, dar' apoi fu acoperit cu zăpadă. O mulțime de lupi săriră prin vagoane. Șapte călători, doi conductori și un fochist, acestia n'avuseseră vreme să se închidă în vagoane, au fost mâncați cu totul. În vremea asta, mașina funcționa fără-că se poată merge înainte. Lupii ale căror urlete erau îngrozitoare au ocolit trenul toată noaptea. Ziua fugiră, 20 de lupi au fost uciși cu revolverele decătră călători.

Întocmiri pentru scutirea picioarelor la cai.

Patenta Friedl-Müller și Kwizda. Foaia veterinară centrală dela 1 Februarie 1893 scrie: După-cum am avisat deja la timpul seu, proprietarii de patente domnii Ioan Friedl, medic veterinar și comis de grajd al pompierilor orășenești din Viena, și medicul veterinar și farmacist Iuliu de Kwizda se ocupă de ani de zile cu fabricarea de întocmiri pentru scutirea picioarelor la cai, și au ajuns la o astfel de perfecțiune pe acest teren, încât fabricatele lor sînt privite ca specialități și ca atari îndeobște cunoscute. Actualmente fabricația și exploatația acestor articoli de sport se extinde asupra următoarelor: Pedeci de cai sînt pentru genunchi, fluerele picioarelor și piciorului și sînt pentru talpă, toate de gumă de culoare cenușie, neagră, cafenie și albă, de calitate excelentă pentru piciorul drept și stîng. Fabricatele amintite aici se disting prin o compoziție solidă și din punct de vedere anatomic exactă și nedefectuoasă, se lipesc întocmai pe tocmai de picior, nu împedecă nici într'un chip mișcarea liberă și se reprezintă prin formă și întocmire plăcută. Ca dovadă despre folosul practic al întocmirilor de scutit observăm că 15 oficeri austriaci au folosit cu privilegiul cavalcadei pe distanță Viena — Berlin cu succes bun legături de gumă. Prețul cumpărării e moderat. Expedarea pentru Austro-Ungaria și Germania o face firma Francisc I. Kwizda, furnisor ces. și reg. austriac și reg. român în Korneuburg l. Viena.

Posta redacției.

Dlul D. Micu, ped. c. III. Arad. Se vor publica îndată-ce va fi loc.

Dlul Iosif Pirvu, inv. Almășel. Primit. Se vor publica.

Dlul G. T. Țințariu Bănăneanul. Primit. Se vor publica.

Dlul D. Ardelean, Negoști. Primit. Se vor publica.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Reuniunea agricolă română din Sibiiu.

VI.

(Sfârșit.)

Despre foloasele și înfrurirea bine-făcătoare a Reuniunii noastre am vorbit în nu mai puțin de cinci numeri ai „Economului“. Multe am mai avea de spus, dar' ne grăbim a încheia, fie și numai pentru de a nu sbosească luarea aminte a cetitorilor mai puțin îndemânatici.

În ținuturile locuite de Români, condițiile firești și economice, cu puține abateri, sânt priincioase, pe alocurea foarte priincioase culturii pomilor. Aceasta se poate zice mai ales despre locurile virite între munți și dealuri, cum este d. p. „Mărginimea“ aflătoare la poalele uriașilor Carpați. Prin o cultură întinsă și bine isbită a pomilor s'ar deschide pentru aceste ținuturi un nesecat isvor de venituri și de bogăție chiar. Întlnim la noi, nu-i vorba, destule grădini și pometuri gemând, ca să zicem așa, sub povara numeroșilor pomi, care însă nu aduc mai nici un câștig curat, una fiindcă țeranii nu-i știu cultiva, alta fiindcă soiurile îndatinate sânt în mare parte netrebnice.

Astfel stând lucrul, comitetul Reuniunii s'a simțit îndatorat a face și în ale pomăritului un pas spre îndreptare. Cu privilegiul „Întrunirilor agricole“, reamintim, s'a vorbit și nu arareori s'a arătat a avea, la fața locului, cum ar trebui să-virșite prăsirea din simburi, retezarea și croirea altoilor și cultura mai departe preste tot. La atâta a trebuit comitetul să se mărginească în cei dintâi 3 ani. Cu începerea din 1891 s'a pus în lucrare o hotărîre decum abia s'ar pute mai nimerită. Vorba este de împărțirea membrilor Reuniunii cu câte un pom în cinste. Sarcina predării a căzut din întâmplare pe umerii subscrisului, care, însoțit de mulțimea sâtenilor chemați înadins, am perindat grădinile membrilor, dând povețele cuvenite, sădind pomii dăruiți în regulă, altoind, retezând crengile și îndeplinind multe alte lucrări grădinărești, se înțelege de fața și cu ajutorul țeranilor adunați. Scopul urmărit a fost și este nu atât înzestrarea, cât mai ales deprinderea țeranilor la o cultură mai înțeleaptă a pomilor. În curs de 3 ani (1891 1892 și 1893) s'au împărțit cu pomi membrii din comunele Seliște, Gurariu și Tilișca.

La rugarea comitetului, ministrul nostru de agricultură a dărui Reuniunii, acum 2 ani, 1500 pādureți tineri, care tocmai acum se altoesc la școala economică din Rășinari și care mai târziu se

vor împărți între membrii din celelalte comune. Într'aceia ministrul va fi dărui Reuniunii, așa nādăjduim, alți pādureți, care și ei se vor împărți, în cinste sau cu preț foarte scăzut.

În scopul răspândirii de soiuri alese, Reuniunea a împărțit aproape an de an surcei nobili, firește în cinste și la toți care au dorit să-i aibă. Tot la îndemnul comitetului s'a tipărit cărticica atât de ieftină și poporală „Prăsirea pomilor“ de D. Comșa, care și ea s'a dărui membrilor, drept lămurire mai de aproape. Începând cu anul de față, comitetul a pus la cale „Cursul de altoit“ care, așa credem, se va repeși an de an. Pe scurt, comitetul a făcut și face ce-i stă prin putință și în ale pomăritului.

Vrednică de amintire este cartea atât de folositoare „Legea veterinară și boalele contagioase“ (lipicioase), care s'a tradus din ungurie în limba noastră poporală și s'a tipărit din ajutorul de 234 fl., încuviințat de ministrul, la stăruința și prin mijlocirea comitetului. Cartea a trecut numai decât în stăpânirea Reuniunii și parte s'a împărțit și se împarte între membri parte s'a vândut și se va vinde în folosul aceleia.

La îndemnul și prin stăruința comitetului, municipiul comitatens de aici a venit și el în ajutorul Reuniunii și anume în anul 1888 cu 150 fl. pentru cumpărarea de mașini agricole, ear' în anul 1891 și cei următori cu câte 100 fl. pentru Expozițiile noastre de vite și cu câte 70 fl. pentru semințele de împărțit între membri.

În lipsa Reuniunii, aceste ajutoare însemnate ar fi trecut în pungile străinilor. Reuniunile agricole ce s'ar înființa la noi în viitor vor fi sprijinite și ele, dacă nu prin comitate, negreșit prin ministru și mai ales prin darnicele „bânci“ românești. Înadins zicem darnice; căci să nu fie cu supărare: din grasul câștig datorit popoului, așa credem, ele bucurosi vor întinde ajutoare Reuniunilor agricole, înapoind astfel partea cuvenită popoului. Este deci întemeiată nădejdea darniciei, de care vorbim.

În ce privește numărul membrilor și averea Reuniunii noastre, vom mărgini spusele la scurtele împărțiri ce urmează.

Raportul și lista membrilor pe anul 1892 se vor publica în „Adunarea generală“ ce se va ținea în anul de față. În privire vom lua deci numai cei dintâi patru ani, în care 10 membri pe viață au solvit taxele de câte 40 fl., laolaltă 400 fl. Această sumă se păstrează dechilin ca fond neatins.

Tabela ce urmează învederează numărul și locuința membrilor ordinarilor cu taxe de câte 2 fl. și a membrilor ajutători cu taxe de câte 1 fl. la an.

Eată tabela:

Locuința	An fost membri în anul							
	1888		1889		1890		1891	
	ordin.	ajutat.	ordin.	ajutat.	ordin.	ajutat.	ordin.	ajutat.
1. Alțina	—	—	2	—	1	—	1	—
2. Apoldul-de-jos	—	—	6	—	4	1	4	1
3. Apoldul-de-sus	—	—	1	1	1	1	1	1
4. Avrig	5	—	5	—	6	—	5	—
5. Boița	16	—	16	—	15	—	15	—
6. Bungard	6	—	6	—	6	—	6	—
7. Cacova	—	—	—	—	—	—	1	—
8. Cornățel	—	—	—	—	1	—	1	—
9. Fofeldea	—	—	2	5	2	5	2	5
10. Gales	7	—	7	—	8	—	8	—
11. Gârbova	—	—	1	—	1	—	1	—
12. Gurariu	3	—	13	—	12	—	11	—
13. Hosman	—	—	1	—	1	—	1	—
14. Ilimbav	—	—	1	1	1	1	1	1
15. Jina	—	3	1	3	1	3	1	3
16. Lancrăm	5	—	5	—	5	—	5	—
17. Laz	—	—	—	—	—	—	1	—
18. Ludosul-mare	—	—	2	—	2	—	2	—
19. Mercurea	—	—	2	—	2	—	2	—
20. Nocieliu	—	—	2	—	2	—	2	—
21. Orlat	13	1	14	—	13	—	13	—
22. Pianul-de-jos	—	—	—	—	—	—	1	—
23. Pianul-romănesc	—	—	—	—	—	—	1	—
24. Poiana	—	—	5	—	5	—	5	—
25. Poplaca	—	—	—	—	—	—	7	6
26. Porcești	3	—	3	—	3	—	3	—
27. Racovița	1	2	1	2	1	2	2	2
28. Răhau	—	—	—	—	—	—	1	—
29. Rășinari	7	—	13	—	24	—	24	—
30. Roșia	—	—	1	—	1	—	1	—
31. Săcădate	4	—	4	—	4	—	4	—
32. Săcel	—	—	—	—	1	—	1	—
33. Sadu	—	1	—	1	—	—	14	1
34. Seliște	22	3	23	2	27	2	26	2
35. Săsciori	—	—	—	—	—	—	2	—
36. Sebeșul-de-jos	1	—	1	—	1	—	1	—
37. Sebeșul-săsesc	—	—	—	—	—	—	16	—
38. Sibiel	1	—	1	—	1	—	1	—
39. Sibiiu	44	2	47	3	41	3	58	3
40. Slimnic	1	—	—	—	—	—	—	—
41. Șura-mare	6	—	6	—	6	—	6	—
42. Tălmacel	2	—	1	—	1	—	1	—
43. Tilișca	9	—	9	—	9	—	9	—
44. Topârcea	—	—	2	—	2	—	2	—
45. Țichindeal	—	—	2	1	2	1	2	1
46. Vale	1	—	1	—	2	—	—	—
47. Veștem	1	—	1	—	1	—	1	—
48. Cu locuința afară de ctul Sibiiului	4	—	7	—	11	1	10	1
La olaltă	162	12	215	19	237	20	283	27

Socotind împreună tustrele felurile de membri, numărul acestora a fost 182 în anul 1888, 234 în anul 1889, 258 în anul 1890 și 311 în anul 1891, așadar un creșterea de 129 membri în curs de trei ani.

Agonisirea de membri noi s'a întemplat și se întemplă mai ales cu privilegiul „Întrunirilor agricole“ și „Adunărilor generale“. Într'aceia, lucru firesc, unii membri au răposat, alții au părăsit comitatul, earăși alții au trebuit să repășească din pricina neplătirei. Astfel se explică mersul uneori foarte schimbăcios în agonisirea de membrii noi și pierderea unor membri mai vechi.

Dacă cărturarii din satele noastre ar fi măcar încâtva mai sprinteni, comitetul ar fi ținut „Întruniri“ mai numeroase și în aproape toate satele din comitat. Cu chipul acesta, membrii Reuniunii s'ar fi sporit mult mai repede.

Stringerea taxelor a cășunat și cășunează multe neajunsuri. Norocul că în

mai multe locuri se găsească frunțași, care dinșii să îngrijesc de încassări.

Tabela următoare învederează starea averii la sfârșitul celor patru ani.

Obiectul	Starea averii cu sfârșitul anului							
	1888		1889		1890		1891	
	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.	fl.	cr.
1. Bani gata, în cea mai mare parte elocări cu dobândă	573	80	979	64	1006	93	1377	77
2. Colecții de unelte, sigil, cărți cumpărate ș. c. l.	60	02	63	69	63	69	72	69
3. Ajutorul comitatului pentru cumpărarea de mașini	150	—	—	—	—	—	—	—
La olaltă	783	82	1043	33	1070	62	1450	46

Drept aceea, averea Reuniunii s'a ridicat în cei dintâi patru ani la suma de 1450 fl. 46 cr. Într'aceea s'au încassat în total suma de 2540 fl. 43 cr., din care s'a cheltuit 167 fl. 8 cr. în anul 1888, 128 fl. 10 cr. în anul 1889, 266 fl. 80 cr. în anul 1890 și 600 fl. 68 cr. în anul 1891, laolaltă 1162 fl. 56 cr., rămânând astfel cu sfârșitul an. 1891 o avere de 1377 fl. 77 cr., în elocări și investiri în colecții de unelte etc., în valoare de 72 fl. 69 cr., adică o avere în suma amintită mai sus.

Aruncând o grabnică reprivire asupra isbânzilor făptuite în timp așa de scurt, va trebui să zicem, fără a fi bănuți de părtinire, că „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului” a isbutit în toată puterea cuvântului, că a răspuns și răspunde la o trebuință foarte simțită și că binefăcătoare și aievea rodnică a fost și este înfrurirea ei asupra mersului economic la noi.

Dacă este așa și așa este, atunci dela sine se ivește întrebarea: Cum de cărturarii nostri de aiurea nu au urmat pilda Sibiienilor, înființând și ei Reuniuni agricole în folosul și spre binele țărânimii?

Cârmacii Reuniunii de aici s'au întrepus cu înțepire și de repetițe-ori și nu puțini dintre cărturarii frunțași s'au grăbit a făgădui, că în curând se vor apuca de lucru. Durere însă, făgăduelile au rămas până astăzi neimplinite! Nu puțini alții, deși altcum stăruiți și cu tragere de inimă, petrec în așteptare, sub cuvânt, că Reuniunile agricole n'ar isbuti decât numai unde cârmacii sunt economi de meserie. Este negreșit bine, când în comitet se află fie și numai un singur măiestru în ale economiei. Ținem însă, că Reuniunile agricole ar propăși și unde frânele ar fi încredințate unor bărbați destoinici și luminați, deși nu tocmai economi în toată puterea cuvântului. Căci nu de „predici” economice poate fi vorba, ci scopul de căpetenie este să chivernisim venitele Reuniunii în folosul obștei, să deschidem vorba când cu întrunirile și să dăm țeranilor privilegii de a se sfătui împreună ei înșiși, să punem la cale expoziții și tovărășii agricole, să

urnim răspândirea vitelor și pomilor de soiu ales, să introducem cultura trifoiului și a napilor de nutreț, pe scurt, să mijlocim propășirea economică între țerani.

Dacă am lămurit mai de aproape mersul și înfrurirea „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”, aceasta am făcut-o tocmai pentru de a împrăștia nedumeriri și mai ales pentru de a însufleți pe unii sau pe alții dintre cărturari, ca să vină în ajutorul țărânimii prin înființarea de Reuniuni agricole românești.

Fie ca dorința noastră se afle cel mai viu răsune!

D. Comșa.

Despre ciocirea galițelor.

Atât găinile cât și celelalte sburătoare de casă bucuroși își fac cuibul în ascuns și la întunec. Drept-aceea, cuiburile mult-putin măestrite se vor întocmi în cutare unghiu ascuns și întunecos. Drept cuib potrivit servește o cufundătură săpată în pământ de forma unui blid adânc, cuprinzând cenușe amestecată cu nêsip (prund) mărunt; deasupra se aștern câteva frunze de feregă, apoi fân sau pleavă de ovės. În sfârșit cuibul se apasă bărbătește.

Oauțele de prăsilă ar trebui luate din cuib zi de zi și păstrate la un loc uscat și răcoros. De recomandat este mai ales păstrarea în lădițe sau cutii printre paie tăietate sau pleavă. O cerință neapărată este ca oauțele să stee culcate și la o mică depărtare, ear' nu curmeziș nici lungă olaltă. Bune de prăsilă sunt mai cu seamă oauțele foarte proaspete, îndeplin desvoltate și provenind dela găini de 2—4 ani.

La început, pe timp recoros, se pun la găini câte 11, ear' mai târziu 13 oauē, la găinile mari 14—16, ear' la curce 25 oauē. A pune oauē și mai multe este a îngreua adăpostirea potrivită a puilor. Oauțele murdărite se vor spăla mai întâiu cu apă caldă, înlesnind astfel cercarea lor și destupând porii, adică micile găurele, care se mijlocească răsufarea.

Nebutative cum sunt în ajunul ciocirii de bună voe, găinile, mai toate, strivesc oauțele cu picioarele sau le vatēmă altmintrelea, părăsesc cuibul și c. l. Drept aceea, la început se vor pune în cuib câteva oauē netrebnice. Așezarea oauēlor de clocit urmează după-ce găina a început să stee pe cuib liniștită. În vecinătatea cuibului se pune un vas cu făină udă (smintit) de orz și bucățele de mămăligă sau de pâne. Luarea de pe cuib sau punerea înapoi cu de-a-sila nu se recomandă decât atunci când avem a face cu găini, care nu vor să mănânce sau să se întoarcă la cuib de bună voe. După 3—4 zile se cearcă oauțele și se înlocuesc prin altele proaspete acelea care, ținute fiind înspre soare, apar luminoase.

În ziua a 17 se toarnă pe de marginea cuibului apă caldă, care se străcură

prin cenușe și nêsip în jos și împedecă învirtoșarea gălbinișului deoparte, ear' de alta înlesnește mișcarea și eșirea puilor din găoci. După-cum timpul este cald sau recoros, ciocirea ține 20—24 zile.

Leac împotriva difteritei.

În scopul de a tămădui difterita, adică boala de gât (grumazi) atât de înfricoșată, s'au aplicat și se aplică leacuri câte și mai câte, care însă rare-ori ajută. Nu de mult, așa spun gazetele, s'a întemplat să pătimizească de difterită copilul unei femei sărace din Sâncelul-de-Murēs. Doctorul a prescris să se dea copilului ca să gargarisească te miri ce apă. La îndemnul preotului reformat s'a aplicat un sdrob de peatră venetă în mărimea unei boane (boabe) de mazere. După-ce s'a pisat mărunt, peatra s'a topit în spirt. Cu ajutorul unei periute (penel, mătăuz) moi s'au uns cu acest leac ranele din gât (grumazi) și din când în când s'a dat copilului spirt de beut. Cu chipul acesta s'ar fi tămăduit copilul cum și cei doi frați ai săi, care și ei se îmbolnăviră de difterită.

Pregătirea seminței de napi.

Precum aiurea așa și la noi adese auzim pe economi vărându-se, că semința de napi (sfeclă) nu ar fi răsărit decât pe jumătate și chiar mai puțin de jumătate. Prin numeroase cercări s'a adevărit, că semința de napi încolțește și răsare de minune, ținută fiind în curs de 3 zile într'un vas cu urină (ud) stătută. Pe lângă că a răsărit mai în grabă ca de obicei, semința astfel pregătită a dat naștere la plante sănătoase și puternice, înzestrate cu foi de un verde întunecat. Neapărat este ca urina să fie aievea stătută (veche) și semința să nu stee în urină mai mult de 3 zile, când apoi se samenă fără multă zăbavă.

Leac împotriva guturaiului.

Un doctor din orașul Monaco a descoperit în zama de lămăe un mijloc foarte bun în contra guturaiului (catarului). Se stoarce puțină zămă de lămăe în podul palmei și se trage pe nas. Numitul doctor zice, că la guturaiul mai domol ar fi ajungând tragerea pe nas în 2—3 rinduri, ear' la guturaiul învechit mai adese-ori. Acei care pătimesc de guturaiu n'au decât să urmeze întocmai, leacul, de care vorbim, fiind și așa foarte ieftin. Dacă ajută aievea, nu ne-a fost dat să cercăm înșine.

Înlăturarea ruginei de pe cuțițe.

Cuțițele ruginite se ung cu ulei (oleiu, oloiu) de semință de mac sau de humbac și se țin astfel în curs de 2 zile, când apoi se freacă cu praf (pulbere) de var proaspăt. Cu chipul acesta cuțițele și alte scule de fer se fac ca noue.

Expoziție de vite

arangiată de

Reuniunea română de agricultură din comit. Sibiiului.

I. Programul

expoziției de vite ce se va ține Sâmbătă la 24 Aprilie (6 Maiu) 1893 în comuna Pianul-român.

1. În scopul de a înainta economia de vite, «Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului» va arangia la 6 Maiu st. n. 1893 în comuna Pianul-român o expoziție de vite împreună cu distribuire de premii în bani.

Expoziția se va mărgini de astă-dată la vite cornute cu excepțiunea caprelor.

2. Expoziția se va ține în ziua amintită, începând dela 10 oare înainte de amezii și până la 2 oare după amezii, când va urma premiarea.

Cât ține expoziția, îndepărtarea vitelor intrate nu se îngăduie.

Expoziția se va ține pe locul numit «Gura Maciuului».

3. În expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comunele Pianul-român, Lancrâm, Sebeșul-săsesc, Petrifaletu, Șibișel, Săsciori, Răchita, Loman, Strugari și Pianul-inferior.

Pentru vitele aduse din aceste din urmă nouă comune se cer pasapoarte în regulă.

Cerând trebuința, proprietarii au să dovedească că au ținut înșiși vitele în timp de $\frac{3}{4}$ de an cel puțin.

Oile trebuie expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete; altcum nu se premiază.

4. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul arangiator local, care va publica din parte-și dispozițiunile luate. — Comitetul poate refusa primirea, însă numai din cauze binecuvântate.

La fiecare vită, respective grupă de oi, se alătură o tăbliță sau bilet, cuprinzând numărul curent, etatea vitei și numele proprietarului.

5. Exponenții sunt îndatorați a purta înșiși grije de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă.

6. Se vor distribui douăzeci-și-unu de premii în suma totală de 100 fl. în argint, dăruiti de reuniune, și anume se vor distribui următoarele premii:

Grupa I. Bovine de prăsilă (rasa indigenă și străină.)

- a) tauri de 3—5 ani: 2 premii de câte 8 fl.;
- b) vaci de 3—8 ani: 1 premiu de 6 fl., 1 premiu de 5 fl., 1 premiu de 4 fl. și 1 premiu de 3 fl.;
- c) junci, junince și tăurenci de 1—3 ani: 1 premiu de 5 fl., 2 premii de câte 4 fl. și 1 premiu de 3 fl.

- d) vitei și vițele de $\frac{1}{4}$ — 1 an; 1 premiu de 4 fl. și 1 premiu de 3 fl.

Grupa II. Oi de prăsilă.

A. Rasa stogoșe și țigăie:

- a) berbeci și noatini de 1—4 $\frac{1}{2}$ ani: 1 premiu de 5 fl. și 2 premii de câte 4 fl.;
- b) oi de 2—5 ani de fătat sau cu miei: 1 premiu de 4 fl. și 2 premii de câte 3 fl.

B. Rasa bôrsană (țurcană):

- a) berbeci și noatini de 1—4 $\frac{1}{2}$ ani: 1 premiu de 4 fl. și 2 premii de câte 3 fl.;
- b) oi de 2—5 ani de fătat sau cu miei: 1 premiu de 4 fl. și 2 premii de câte 3 fl.

II. Premiarea.

1. În scopul premiării, comitetul central al reuniunii agricole a ales un juriu de 14 membri în persoanele domnilor: *Eugen Brote*, ca președinte al juriului; *Demetriu Comșa*, profesor în Sibiiu; *Ioan de Preda*, adv. în Sibiiu; *Sabin P. Barcianu*, dirigent al economiei de instrucțiune din Rășinari; *Nicolae Păcurariu*, proprietar în Lancrâm; *Petru Opincar*, proprietar în Sebeșul-săsesc; *George Raica*, proprietar în Petrifaletu; *Nicolae Hința*, învățător în Șibișel; *Ioan Stoicuța*, paroch în Săsciori; *Nicolae Petrașcu*, econom de vite în Loman; *Nicolae Iancu*, econom de vite în Răchita; *Nicolae Raica*, econom de vite în Strugari; *Simeon Ghibu*, paroch în Pianul-român și *Sabin Savu*, notar comunal în Pianul-inferior, ear' suplenți *Ioan Bena*, paroch în Pianul-inferior; *Ioan Bucur*, învăț. în Lancrâm; *Sergiu Median*, capelan în Sebeșul-săs.; *Ioan Ilie Bogdan*, învăț. în Săsciori; *Nicolae Stancu*, econom de vite în Loman; *Nicolae Stanciu*, econom de vite în Răchita și *Ioan Chivescu*, econom de vite în Strugari. Membrii absenți sau împedecați dela vot se înlocuesc prin suplenți sau prin alegerea altor persoane potrivite.

2. Nu este iertat a funcționa nimenea ca juror, când este vorba de vitele proprii sau de ale rudeniilor mai deaproape.

3. Juriul ia în primire lista generală a vitelor expuse, examinează pe rând și cu deosebită luare aminte fiecare vită și apoi se consultă asupra premiării, îngrijindu-se ca publicul și exponenții să nu înrăduască cătuși mai puțin asupra hotărârilor de luat.

4. În ședința ce urmează examinării vitelor, membrii juriului se consultă din nou și se pronunță, dovedind îndreptățirea propunerilor și apoi hotărând cu majoritate absolută de voturi.

Președintele votează în totdeauna. La cas de voturi egale decide soarta.

Asupra fiecărei premiări se votează deschilinit.

5. Exponenții de premiat se petrec în o listă separată care, odată stabilită, se subscie de președinte și secretar, precum și de alți doi membri ai juriului.

6. Împărțirea premiilor urmează a se face în mod sərbătorec, ținându-se mai întâiu o vorbire în prezența juriului și comitetului arangiator, a exponenților și publicului întrunit.

Exponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica: «Adevăresc primirea în regulă a premiului».

7. Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra expoziției și premiilor. Raportul subscris de președintele și secretarul juriului se păstrează în arhivul reuniunii.

III. Dispozițiunile de premiare.

A. În general.

1. Scopul expoziției este mai ales a urni și încurajia adevărata propășire în economia vitelor. Drept-aceea, în privire se va lua nu atât intențiunea vedită de a străluci cu vite de paradă, ci mai cu seamă buna chibzuire în alegerea vitelor de prăsilă, hărnicia și inteligența dovedită în realizarea scopului urmărit.

2. Prin urmare vitele, altcum defectuoase încâtva, se pot premia în rînd cu vitele oare-cum desevîrșite. Întrevenind împregiurările de mai sus, chiar și întâietate se va da vitelor de a doua mână. Dar' nici măcar în totala lipsă de altele mai bune nu este iertat a premia vite hotărît rele sau având scăderi însemnate.

3. Astfel, dacă cutare grupă nu cuprinde îndestule vite vrednice de premiat, premiile ce ar prisosi se pot destina pentru o altă grupă. Premiile, care din una sau altă cauză nu s'ar fi împărțit, se înapoiază reuniunii.

4. Aceia care au prăsit înșiși vitele, vor avè întâietate față cu aceia care au expus vite prăsite de altcineva.

Nimenea nu poate fi premiat, care n'a ținut vita în grija proprie $\frac{3}{4}$ an cel puțin.

5. Același exponent nu poate dobandi decât un singur premiu în aceeași grupă. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate, presupunând că vitele lor sînt deopotrivă.

B. În special.

I. Bovine (vitei, vaci, tauri).

1. Ca vrednice de premiat se consideră mai ales bovinele, care întrunesc în mare măsură însușirile vitelor mari, puternice, frumoase la trup, blânde, lăptoase, bune de prăsilă și de îngrășat.

Față cu vitele corcite se va da întâietate vitelor de rasă curată.

2. Între scăderile, care nu îngăduie premiarea, se numără: Trup bolnavicios, murdar, cu totul slăbit sau cu boale înăscute, cum și scăderi, care suferă vederea (d. e. un corn rupt, un mers prost, rane urite etc.).

3. Ca semne de lapte mult se consideră: trup prelungit, piept larg și foarte șerpuit de vine groase; uger plin și mare, nu prea cărnos, nici prea gras, înzestrat cu păr scurt și moale și având patru țite moi, deopotrivă de mari; pele molatecă, păr subțire și privire blândă.

4. Ca bune de îngrășat sunt a se considera mai ales vitele trunchioase, cu capul mic, oase subțiri, piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate, coapsă lătareată, pele mișcăcioasă, păr moale.

5. Ca bune de muncă se consideră mai cu seamă vitele osoase, cu picioare cam lungi, piept larg și rotunzit, șolduri puternice, copite sănătoase, mers vioiu și regulat.

II. Oi.

1. Ântâietate se cuvine mai ales oilor mari, cărnoase, lăptoase și bogate în lână frumoasă și subțire, moale și lungă, deasemenea se cuvine întâietate oilor de soiu vestit și însoțite de miei cu blană aleasă.

2. Rasa țigaie și stogoșe se preferă rasei bârsane (țurcane).

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”, ținută la Sibiu în 7 Aprilie 1893 st. n.

Eugen Brote,
președinte.

Victor Tordășianu,
secretar.

Știri economice.

Budgetul Ungariei pe anul 1893.

În zilele trecute, ministrul ung. de finanțe Dr. Wekerle, a prezentat dietei așa numitul budget, cuprinzând toate venitele și spesele pe anul amintit. Ministrul socotește venitele în total cu 486.653,643 fl., ear' spesele cu 486.183,521 fl. Ar rămâne deci un prisos în suma de 470.122 fl.

Sămănăturile în România. În foaia „Capitalistul” din București cetim, că în zilele din urmă au fost în toată țeara ploii, care au preîntimpinat încâtva stricăciunile iernii atât de grele și nesfârșite. Sămănăturile de grâu și de seacă stau bine, și urmând călduri, ele vor înainta cu îmbelșugare. În Moldova rapița e frumoasă, dar' în alte ținuturi economii au înlocuit rapița stricată prin bucate de primăvară. Sămănăturile primăvaratice stut pe isprăvite, afară de cucuruz (păpușoiu, porumb), care s'a întârziat încâtva. Pe alocurea cucuruzul începe se răsări. Încări de apă nu s'au întemplat decât în părțile Brăilei. Vitele au iernat destul de bine, și încetând răceala, vor afla destulă pășune. Pomii au cam pătimit de asprimea iernii, dar' vor înflori frumos. Aceași se poate zice despre vița de vie.

Pădurile și lemnăria în Ardeal.

Zilele trecute s'a tipărit la Viena o carte prețioasă, cuprinzând amănunțite socoteli și deslușiri asupra industriei și comerțului de lemnărie în Ungaria. Pe temeiul acestor socoteli, în Ardeal se află astăzi 3,973.188 jugere catastrale înzestrate cu păduri, care ocupă peste $\frac{1}{10}$ din suprafața țerii; de fiecare suflet s'ar veni aproape 2 jugere împădurite. Față cu această bogăție în păduri va trebui să surprindă pe ori-și-cine faptul ciudat, că în Ardeal se află 277 comune, așadar' 33 la sută, care nu au păduri de loc. Sporul datorit creșterii mai departe a pădurilor ajunge pentru a tăia și vinde zi de zi cam 100 vagoane de lemne, fără a micșora cătățimea dată cătuși mai puțin.

Pădurile Ardealului cuprind și anume:

Stejari .	17·16 la sută =	686.548 jug. catast.
Brazi .	31·52 „ „ =	1,260.824 „ „
Fagi . .	51·32 „ „ =	2,025.816 „ „

Mersul timpului în țeara noastră.

Gazeta „Pester Lloyd” din 14 Aprilie v. împărtășește, că ar fi nins în mai multe ținuturi. Pe alocurea a bătuit vântul rece de mează-noapte. Ploi au fost în 13 l. c. în Ardeal și în nordul Ungariei cum și în Sătmar și Mara-murēs. În comitatele Murēs-Turda, Solnoc-Dobăca și Caraș-Severin receala s'a mai domilit. Frigul cel mai mare a domnit la 14 l. c. în cotele Cojocna și Torontal. La 11 l. c. a nins toată ziua în Murēs-Oșorheiu și jur, urmând apoi ger, care a cășunat sămănăturilor mari stricăciuni.

Cutremur de pământ în Zante.

Insula (ostrovul) Zante, care se ține de Grecia, a fost sguduită prin Faur a. c. din temelie prin cutremure de pământ, care zilele trecute s'au repetit, cășunând pagube uriașe. Orașul de același nume s'a prăbușit aproape cu deservire. În lungul și latul ulițelor de odinioară pământul a format crepături prăpăstioase de peste 30 metri adâncime. Dintre locuitorii orașului s'au prapădit 41 inși, ear' numărul răniților este de 300. Satele învecinate s'au prăbușit în număr de 15.

Expoziție de ciasornice.

Expoziția uriașe din Chicago în America va cuprinde minunății fel și fel. Vrednică de amintire va fi între altele expoziția de ciasornicarie. O fabrică din Elveția (Șvițera) va trimite 300 de ciasornice (ciasuri, oroloage), având menirea să înfățișeze istoria interagă a ciasornicelor dela 1555 și până în zilele noastre. Între alte bucăți ciudate se află un ciasornic, care se mișcă într'o cutie de cristal natural și e plăsmuită de moșul vestitului filosof Rousseau (cetește Ruso). Se mai află apoi și un ciasornic arabesc din anul 1700 și altul de lemn făcut în Siberia de cătră un biet întemnitat pe viață. Urmează apoi ciasornice din toate timpurile și de toate mărimile, începând dela ciasornicul abia cât o boană (boabă) de mazere și până la cronometrele (un soiu mai nou) făcute în lățime de peste 20 centim.

Cea dintăiu fotografie este pe cale la expoziția americană din Chicago și înfățișază portretul surorii vestitului astronom W. Herschel. Această dintăiu fotografie a fost plăsmuită la anul 1840 în orașul american Newyork. Coana cu portretul trăește, fiind acum de 87 de ani.

Întrunire agricolă în Lancrăm. În ședința sa din 16 l. c., comitetul central al „Reuniunii agricole” de aici a hotărît ținerea unei **Întruniri agricole** în comuna **Lancrăm** (lângă Sebeșul-săsesc) la 25 Aprilie a. c., așadar în ziua ce urmează **Expoziției de vite** din Pianul-român, depărtarea între comunele amintite fiind și așa nu tocmai mare.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 20. Vă rog să-mi răspundeți în „Foaia Poporului”, de unde mi-aș pute procura cojnițe cu faguri mobili, sistem Dzierzon, recunoscute ca cele mai bune?

Crivadia.

I. David, econom.

Răspuns. Adresează-te la administrația reg. ung. a temniței din Cluj sau Gherla, de unde poți cumpăra cojnițe-Dzierzon foarte bune.

Întrebarea 21. Cine în Sibiu sau și aiurea mi-ar vinde sămănță de brad cu foi (cetină) lungi și de acății cu flori roșii?

Rebrișoara.

M. Ciuta, invetător.

Răspuns. Acațul cu flori de un roșu vioriu nu se prășește din sămănță, ci prin altoire. Surcei de altoire poți căpăta de giaba în ori-ce oraș. Altoirea însăși trebuie îndeplinită pe acății pădureți, în ajunul odrăslirii, așadar preste câteva zile. Chiar și altoiți fiind ca de obicei, surceii se prind cu înlesnire. Din simburi se pot prăsi numai acății pădureți cu flori albe și cei cu flori albe viorii. Sânt mai multe specii de brad cu cetină (foi) lungureată. Nu putem deci să știm apriat, ce înțelegi Domnia-Ta sub numirea de mai sus. Săminte de aproape ori-ce soiu poți cumpăra dela *W. Mühle* în Timișoara sau *E. Mauthner* în Budapesta. Sămănță de acății pădureți se capătă și la *L. Reschner* în Sibiu. Este însă neapărat să arăți exact, ce sămănțe voești să-ți trimită.

Întrebarea 22. Mi-a venita mână o cărticică dela „Hungaria”, fabrică de gunoieri măestrite în Budapesta. Această fabrică pune în vânzare între altele și gunoierii anume menit pentru vița de vie. Vă rog a mă lămuri în „Foaia Poporului”, dacă și încât sânt de recomandat asemenea gunoieri. Totodată vă rog a-mi răspunde, ce deosebire este între găinile numite „Langshan” și găinile îndatinăte la noi.

Alba-Iulia.

N. Anca.

Răspuns. Guoierii măestrite (salitră de Chili, suprafosfat, guano și c. l.) vrednice sânt de recomandat. Scăderea lor e că nu isbutesc ori și unde, că sânt cam scumpe și că nu arare-ori cuprind materii netrebnice. Despre gunoierii „Hungariei” ni-s'a spus, că ar fi bune. Sfatul nostru ar fi să faci o cercare cu vre-6 10 chilogr. Dacă cercarea va isbuti, nimic nu te va împedea să cumperi mai târziu o cătățime mai mare, împărțind și noaue rezultatul pe seama „Foi Poporului”.

Găinile numite „Langshan” sânt răbdurii, mănăcioase, blânde, mai bune de ouat și neasemenat mai grele decât soiul obicnuit. Hrăniți fiind regulat și bine, cocoșii ajung greutatea de 4—5 chilograme, ear' găinile de $3\frac{1}{2}$ chilograme.

Posta redacției.

Dlui P. Dalea, invetător în *Terova*. Am dispus cele de lipsă pentru expedarea în regulă a ouălor. În ce privește cloctul, întocmirea cuibului și tractarea clostei (clocei) cetește „Foaia Poporului” nr. 17, așadar numărul de față. Cu chipul acesta credem a fi satisfăcut dorinței D-Tale îndeplin.

Tirgurile din săptămâna viitoare.

Duminecă, 25 Aprilie: Cața, Reteag, Tășnad.
 Luni, 26 Aprilie: Reghinul-maghiar, Chișd, Aiud, Lupu, Chezdi-Oșorheiu.
 Marți, 27 Aprilie: Chibed, Brețcu.
 Mercuri, 28 Aprilie: Pișcolț, Șercaia.
 Joi, 29 Aprilie: Ibașfalău, Noerich, Aitonul-mare.
 Vineri, 30 Aprilie: Reghinul-săsesc, Ciuc-Sereda, Satulung.
 Sâmbătă, 1 Maiu: Deva, Corond, Gorosleu, Lăpușul-unguresc.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu. Dela 22 Aprilie v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.15 până 5.75, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.25 până 4.85, secară 70 până 74 chilo fl. 3.20 până 3.60, orz 62 până 66 chilo fl. 2.20 până 3.30, ovės 42 până 48 chilo fl. 2.— până 2.40 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.— până 3.40, mălaiu 78 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60 sēmēnță de cânepă 49 până 50 chilo fl. 4.50 până 5.—, mazere 76 până 80 chilo fl. 4.— până 4.50, linte 78 până 82 chilo fl. 7.50 până 8.—, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de pasat grâu 100 chilo fl. 15.60 până 15.80, făină nr. 1 fl. 15.20, făină nr. 3 fl. 13.80, făină nr. 5 fl. 10.80 slănină 100 chilo fl. 52.— până 54.—, unsoare de porc fl. 56.— până 58, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până, 22.—, sēu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini turnate de sēu fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fēn 100 chilo fl. 1.20 până 1.60, cânepă fl. 32.— până 35.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3.25— până 3.50, spirt p. 100 L. % 52 până 54 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 62, carnea de vițel 46 până 56 cr., carnea de porc 42 până 48 cr. carnea de berbec — până — cr., ouș 10 cu 18 până 20 cr.

Piața din Mediaș, 22 Aprilie v. Grâu frumos hectolitru fl. 5.— până fl. 5.50, grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.40, secară fl. 3.80 până fl. 3.50, cucuruz fl. 2.75 până fl. 3.—, ovės fl. 1.90 până fl. 2.— orz fl. — până —, sēmēnță de cânepă fl. 3.50 până fl. 4.—, sēmēnță de in fl. — până fl. —, fasole fl. 3.25 până fl. 3.50, mazere fl. 5.— până fl. 6.—, linte fl. — până fl. —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— mălaiu fl. — până fl. —, sēu brut 100 chilo fl. 20.— până fl. 24.—, luminări turnate de sēu fl. 36.— până fl. 40, unsoare de porc fl. 58 până 60, slănină fl. 44.— până fl. 48, cânepa fl. 30.— până fl. 33.— fēn fl. 1.80 până fl. 2.—, săpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirt pro hectolitru fl. 55.— până fl. 57.—, carne

de vită chilo 44 până 48 cr., carne de vițel 10 cr. până 48 cr., carne de porc cr. 44 până —, carnea de miel fl. 1.— până 2.—, ouș 5 cu 10 cr.

Piața din Făgăraș, 22 Aprilie v. Grâu hectolitru fl. 5.— până 5.60; grâu mestecat fl. 4.10 până 4.80 secară fl. 3.— până fl. 3.20; orz fl. 3.— până fl. 3.15; ovės fl. 1.70 până fl. 1.90; cucuruz fl. 2.70 până fl. 3.—; mazere fl. 6.— până 7d. — fasole fl. 3.— până fl. 4.—; linte fl. 8.— până fl. 9.—; sēmēnță de cânepă fl. 5.— până fl. 6.— sēmēnță de in fl. 8.— 9.—; cartofi fl. 1 până 1.20; mălaiul fl. 8.— până fl. 9.—; sēu brut 100 chilogrami fl. 22.— până fl. 24.—; lumini de sēu turnate fl. 41.— până fl. 42, unsoare de porc 100 chl, fl. 62.— până fl. 64.—; slănină 100 chilo fl. 50 până fl. 56.—; săpun 100 buc. fl. 30.— fl. 35.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fēn fl. 1.60 până fl. 1.80 carne de vită chilo 48 cr.; carnea de vițel 40 până — cr.; carnea de porc 40.— până —; carnea de berbec 1.60 până 2.80; ouș 6 cu 10 cr

Cursul pieții din Sibiu.

Din 22 Aprilie st. v. 1893.
 Hârtie-monetă română . . . Cump. 9.46 Venz. 9.56
 Lire turcești " 10.75 " 10.85
 Imperiali " 9.80 " 9.85
 Ruble rusești " 1.25 " 1.27

LOTERIE.

Tragerea din 29 Aprilie n.
Budapesta: 1 64 46 88 31
 Tragerea din 3 Maiu n.
Sibiu: 13 49 65 79 41

CENTRUL UNIVERSITĂȚII BUCUREȘTI

PENTRU EXAMENE

Cele mai ieftine și cele mai frumoase

PROPISE PENTRU CALIGRAFIE.

Tot felul de cărți didactice, tipărituri oficiale și recuizite de școală se află de vânzare în Tipografia arhidiecezană Sibiu. [1041] 2-3

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Dela 22 Aprilie v. 1893.

Sēminte	Calitatea per Hect.	Prețul socotit d. 100 chlgr.	
		dela	până
Grâu vechiu	75	7.80	7.90
Grâu dela Tisa	75	7.95	8.05
Grâu de Pesta	75	7.90	8.—
Grâu de Alba-regală	75	7.90	8.—
Grâu de Bácska	75	7.95	8.05
Grâu unguresc de nord	75	—	—
Sēcară	70-72	6.85	7.10
Orz de nutreț	60-62	5.65	5.95
Orz de vinars	62-64	6.—	6.35
Orz de bere	64-66	6.65	8.—
Ovės	39-41	6.—	6.35
Cucuruz bănățenesc	75	—	—
Cucuruz de alt soi	73	4.70	4.75
Meiu (mălaiu)	—	—	—
Hiřișcă	—	4.30	4.60
Luțernă ungurescă	—	40.—	52.—
Luțernă franceză	—	58.—	66.—
Luțernă roșie	—	61.—	70.—
Oleu de rapiță (rafinat)	—	36.50	37.—
Oleu de in	—	5.75	5.95
Unsoare de porc de Pesta	—	57.—	57.50
Unsoare de porc dela țeară	—	—	—
Slănină svēntată	—	46.—	47.—
Slănină afumată	—	51.—	51.50
Sēu	—	39.—	40.—
Prune	—	19.—	19.50
Miere brută	—	—	—
Miere galbină străcurată	—	36.—	37.—
Ceară de Rosenau	—	143.—	144.—
Spirt brut	—	15.—	15.50
Drojdițe de spirt	—	53.50	54.—

Bursa din Budapesta și Viena.

Din 22 Aprilie v. 1893.

Obiectul	Budapesta	Viena
Galbini împărătești	5.78	5.77
Napoleonul	9.73	9.75
100 mărci germane imp.	60.—	60.10
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	115.50	115.70
Renta de hârtie ung. de 5%	100.—	—
Împrumutul căilor ferate ung.	121.—	123.60
Bonuri (obligații) rurale ung.	96.25	96.55
Bonuri (obligații) rurale croato-slavone	97.50	—
Obligațiile pt. despăgubirea regalilor	101.50	—
Împrumut cu premiu ung.	152.50	151.75
Losuri pt. regularea Tisei și Segedin.	142.75	142.75
Losurile aust. din 1860	166.50	166.50
Scrisuri fonciare ale „Albinei“	101.—	—

Bursa din București.

Din 22 Aprilie v. 1893.

Obiectul	%	cump. lei
Renta română din 1875	5%	100.—
Renta română amortisabilă	5 "	99.1/2
Renta română amortisabilă	4 "	84.75
Renta rom. (Rurale convertite)	6 "	103.1/4
Oblig. C. F. Române	6 "	—
Oblig. C. F. Române	4 "	—
Creditul fonciar rural	7 "	103.1/4
Creditul fonciar rural	5 "	90.3/4
Oblig. cassei pensiunilor fr. 3000	10 fr.	279.—
V. N.		
Banca Națională (ult. dividendă 84.45)	500	16.30
20 franci aur	—	20.01
Banca Națională a României	—	—

Calendarul săptămânii.

Zilele	Calendarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. a 5-a Samarinen. gl. 4, sft. 7.		rēs. ap.
Dum.	25 S. Ap. și Ev. Marcu	7 Stanislau	4 23 7 30
Luni	26 S. Muc. Vasilie	8 Michail	4 22 7 32
Marți	27 S. Muc. Simeon	9 Gregoriu	4 20 7 34
Merc.	28 Apost. Iason	10 Antonius	4 18 7 35
Joi	29 SS. 9 M. din Chizie	11 Înălț. D.	4 16 7 37
Vineri	30 Apost. Iacob	12 Pancraț	4 15 7 38
Sâmb.	1 Maiu Pror. Ieremie	13 Servatius	4 14 7 39

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianul.



Spre binevoitoare luare aminte!!

Subscrisul imi iau voe a aduce la cunoștința onoratului P. T. public, că pot servi cu tot felul de

încălțăminte pentru bărbați, femei și copii, atât comandate, cât și marfă gata pentru tirguri, precum și reparaturi de tot soiul pe lângă

prețurile cele mai ieftine.

Mă rog de binevoitorul spijin al onoratului P. T. public, rămân
 Cu distincă stimă

Constantin Dragoș,
 măiestru-pantofar

Sibiu, Strada Măcelarilor nr. 31.

[1115] 1-6

FRANCISC I. KWIZDA,
furnisor de curte ces. și reg. austriac și reg. român,
farmacist cercual în Korneuburg.

Fluidul de podagră al lui Kwizda.

De mai mulți ani ca leac de casă recunoscut ca domolitor în dureri de podagră, reumă și dureri.



Fluidul de podagră al lui Kwizda

se capătă în toate farmaciile.

III/aa [1009] 1-15

Binevoii a avè în vedere marca de fabrică și a cere expres

Fluidul de podagră al lui Kwizda.

Prețul

1/1 flacon

1 fl.

1/2 flacon

60 cr.

2 medalii de aur
13 medalii de argint



9 diplome de onoare
și de recunoștință

Fluidul de restituțiune al lui KWIZDA.

Apă de spălat pentru cai.

Prețul unui flacon 1 fl. 40 cr.

De 30 de ani se folosește în grajduri princiare de curte, în grajduri mai mari militare și civile pentru întărire înainte și înțărare după strapate mari, la scrintituri, înțepenirea nervilor etc., face capabil calul pentru prestațiuni extraordinare în trenagin.

Se poate capăta în farmacii și băcăni.

Să se aibă în vedere marca de fabrică de mai sus și să se ceară expres

Fluidul de reconstituțiune al lui KWIZDA.

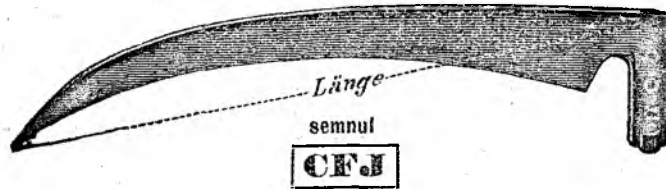
DEPOSITUL PRINCIPAL:

I/c FRANCISC I. KWIZDA, [1009] 2-15

furnisor de curte ces. și reg. austriac și reg. român, farmacist cercual în Korneuburg I. Viena.

CAROL F. JICKELI

SIBIIU
PRĂVĂLIE DE FER
PIAȚA-MICĂ.



SIBIIU
PRĂVĂLIE DE FER
PIAȚA-MICĂ.

Coase de oțel turnat cu tigiaie pe lîngă garanție de calitate bună.

Lungimea	75	80	85	90 ctm.
1 bucată fl.	—80	—80	1.—	1.—

Fiecare coasă vîndută de mine pe garanție (felelat), care nu e pe plac, se primește înderet, respective se schimbă, chiar și atunci, dacă coasa a fost deja bătută și folosită.

Opritoare universală de coasă sistem Badertsch.

Invenția de față corăspunde tuturor trebuințelor ce se pot aștepta dela o opritoare de coasă. Prin o încheietură rotundă se poate coasa deschide după trebuință și voe, închide, întoarce, ridică și lăsa în jos. Fie mănunchiul coasei cu două sau trei degete mai sus, aceasta n'are a face. E deajuns, a trage de un singur șirof spre a înțepeni coasa în poziția și starea dorită. Un alt folos mai e și acela, că coasa se poate lua jos și ear' înțepeni cu o ușurință uimitoare, fără a fi de trebuință ca să schimbe încâtva poziția dată. — Descrierea amănunțită se dă la cerere. 1 bucată fl. —.95.

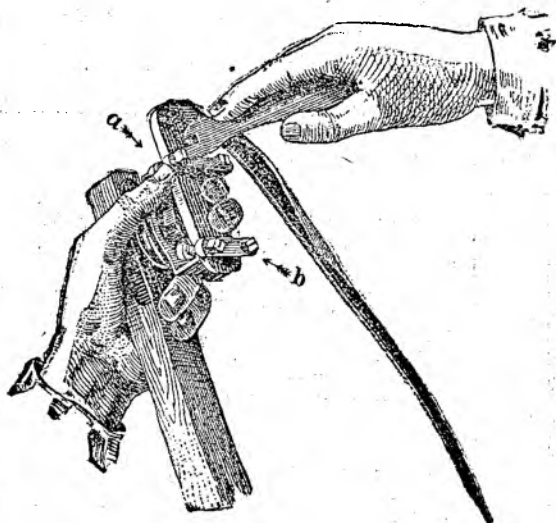
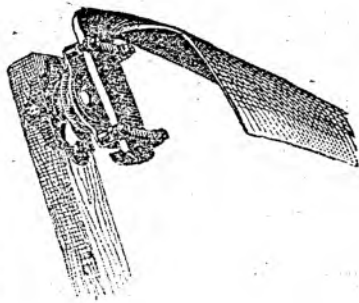


Fig. III.

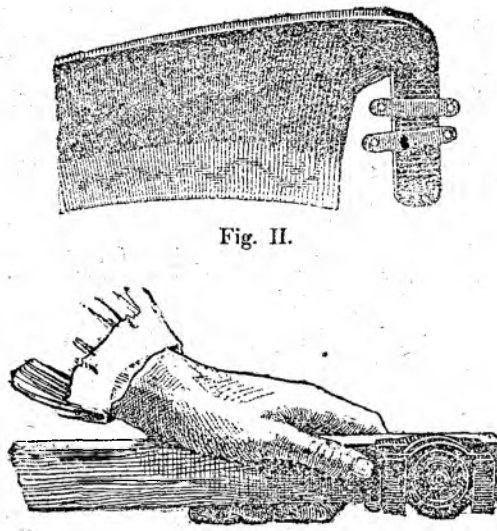


Fig. II.

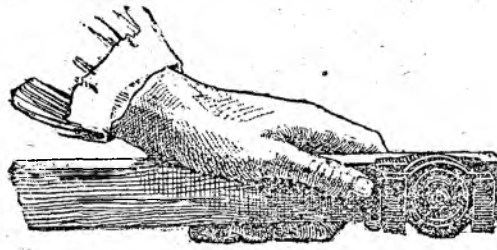


Fig. I.

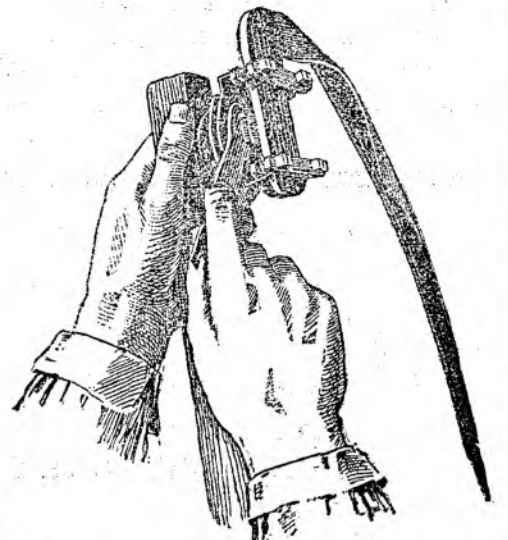


Fig. IV.

INDRUMARE

- Fig. I. Opritoarea coasei se se înțepenească la grumazul coasei. Mai întăiu se se înșirofeze țepăn partea de dinjos, după aceea părțile de din afară. Dacă grumazul e prea îngust, atunci se se pună ceva dedesubt.
- Fig. II. Chinga șiroafelor, cu capătul șirofelor în jos, se se așeze ușor la mănunchiu. Coasa se fie culcată, după-cum arată icoana, grumazul se se ridică vertical (în sus) și chinga șiroafelor se se bage în amëndouă călcăiele opritoarei.
- Fig. III. Coasa se se ridică cu grumazul în sus și mănunchiul, răzimându-se vârful coasei, se se așeze între amëndouă chingile șiroafelor așa ca șiroful a) și b) se se atingă unul de altul. După aceea se se șirofeze strîns amëndouă chingile.
- Fig. IV. Matricea șirofului se se destăpenească atăta ca coasa se nu cadă singură; se se aducă apoi coasa în poziția dorită și matricea se se strîngă țepăn.

[1043] 2-8